

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.01.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Mitte jõustunud redaktsioon
Avaldamismärge:	RT I, 20.04.2017, 8

Krediidiandjate ja -vahendajate seadus¹

Vastu võetud 18.02.2015

[RT I, 19.03.2015, 4](#)

jõustumine 29.03.2015, osaliselt 21.03.2016

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
23.02.2016	RT I, 11.03.2016, 1	21.03.2016
05.04.2017	RT I, 20.04.2017, 1	15.01.2018

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus reguleerib krediidiandja ja krediidiandja vahendaja (edaspidi *krediidivahendaja*) tegevust ja vastutust ning järelevalvet nende tegevuse üle.

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevast seadusest ja Finantsinspektsiooni seadusest tulenevaid erisusi.

§ 2. Seaduse kohaldamine

(1) Käesolevat seadust kohaldatakse Eestis asutatud ja tegutsevale krediidiandjale ja -vahendajale, samuti välisriigi krediidiandjale ja -vahendajale ning tema Eestis asuvale filiaalile, kes oma majandus- või kutsetegevuse raames annab või vahendab Eestis tarbijale krediiti.

(2) Käesolevas seaduses krediidivahendaja kohta sätestatud kohaldatakse ka sellise isiku suhtes, kes vahendab krediiti, mida annab isik, kes ei tegutse oma majandus- või kutsetegevuses ja ei ole käesoleva seaduse tähenduses krediidiandja.

(3) Tarbija käesoleva seaduse tähenduses on võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik. Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud krediidivahendaja vahendab tarbijale krediiti, mida annab osaliselt või täielikult tarbija, kohaldatakse krediidilepingule käesolevas seaduses ja võlaõigusseaduses tarbijakrediidilepingu kohta sätestatud.

(4) Käesolevat seadust kohaldatakse Eesti krediidiandja või -vahendaja tegevusele ja filiaalile välisriigis, kui välisriigi õigusaktidest ei tulene teisiti.

(5) Käesolevas seaduses sätestatud ei kohaldata:

- 1) riikliku tagatise või ettevõtluse riiklike toetuste andjale;
- 2) füüsilisele või juriidilisele isikule, kelle majandus- või kutsetegevuseks on seaduse kohase ja sotsiaalsest eesmärgist lähtuva krediidi andmine piiratud isikute ringile ja seda turutingimustest madalama intressiga või muudel turul kehtivatest tingimustest soodsamatel tingimustel, eeldusel, et intressimäär ei ole kõrgem kui turu keskmine.

(6) Hoiu-laenuühistu, kes annab või vahendab tarbijale krediiti, on krediidiandja või -vahendaja käesoleva seaduse tähenduses ja talle kohaldatakse käesolevas seaduses ning teistes õigusaktides krediidiandja või -vahendaja kohta sätestatud käesolevas seaduses ja hoiu-laenuühistu seaduses ettenähtud erisustega. Käesolevat seadust ei kohaldata hoiu-laenuühistule, kui on täidetud järgmised tingimused:

1) mitte ühegi hoiu-laenuühistu sõlmitava või vahendatava krediidilepingu krediidi kulukuse määr ei ületa krediidi andmise ajal Eesti Panga viimati avaldatud viimase kuue kuu keskmist krediidiasutuste poolt eraisikutele antud tarbimislaenude kulukuse määra;

2) hoiu-laenuühistu liikmete arv on väiksem kui 3000.

(7) Käesolevat seadust ei kohaldata krediidiasutusele ja välisriigi krediidiasutuse filiaalile Eestis, kui krediidiasutuste seaduses ei ole sätestatud teisiti. Käesolevas seaduses krediidiasutuse kohta sätestatu laieneb ka välisriigi krediidiasutuse filiaalile Eestis.

(8) Krediidiandja ja -vahendaja suhtes, välja arvatud käesoleva seaduse § 5 lõike 3 või § 6 lõike 2 tähenduses elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediiti andva või vahendava isiku või käesoleva seaduse § 7 tähenduses nõustamisteenust osutava isiku suhtes, kohaldatakse üksnes käesoleva seaduse §-des 20, 38, 40 ja 43, § 44 lõigetes 2 ja 3 ning §-des 46–53, 57 ja 58 sätestatud, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

1) krediidiandja või -vahendaja emaeettevõtja on Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis

(edaspidi *lepinguriik*) asutatud krediidiasutus;

2) krediidiandja või -vahendaja on käesoleva lõike punktis 1 nimetatud krediidiasutuse kontrollitav äriühing väärtpaberituru seaduse § 10 tähenduses ja see krediidiandja või -vahendaja kuulub Finantsinspektsiooni või teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse konsolideeritud järelevalve alla.

(9) Käesolevat seadust ei kohaldata ettevõtjale, kes oma majandus- või kutsetegevuses müüb tarbijale eseme või osutab teenust ja selle tegevuse kõrvaltegevusena võimaldab tarbijale tasulist maksetähtpäeva edasilükkamist ning loovutab sellest lepingust tuleneva rahalise nõude vastavalt võlaõigusseaduse §-s 256 nimetatud faktooringulepingule teisele isikule (edaspidi *faktoor*) või vahendab tarbijale krediiti, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

1) faktoor või krediidiandja, kelle krediiti ettevõtja vahendab, on krediidiasutus või tal on tegevusluba krediidiandjana tegutsemiseks või ta tegutseb krediidiandjana käesoleva paragrahvi lõike 8 kohaselt;

2) faktoor või krediidiandja, kelle krediiti ettevõtja vahendab, vastutab käesolevas lõikes nimetatud ettevõtja poolt tarbijale krediidi andmisele või krediidi vahendamisele käesolevas seaduses ja võlaõigusseaduses sätestatud nõuete täitmise eest.

(10) Käesolevat seadust ei kohaldata makseasutusele ja e-raha asutusele, kui makseasutuste ja e-raha asutuste seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(11) Käesolevas seaduses krediidi andmise või krediidi vahendamise kohta sätestatud ei kohaldata:

1) võlaõigusseaduse § 403 lõikes 3 nimetatud krediidilepingutele ja krediidivahenduslepingutele;

2) võlaõigusseaduse § 403 lõikes 5 sätestatud ulatuses kohtuliku kompromissina sõlmitud krediidilepingutele.

(12) Teenuse osutamine käesoleva seaduse tähenduses hõlmab krediidi- ja liisingutehingut, tasulist maksetähtpäeva edasilükkamise ning muud finantseerimise tehingut ehk krediidi andmist, krediidi vahendamist ning nõustamisteenuse osutamist.

(13) Käesolevas seaduses krediidiandja või -vahendaja aktsionäri, aktsiakapitali ja aktsia kohta sätestatud kohaldatakse ka krediidiandja või -vahendaja osanikule, osakapitalile ja osale.

§ 3. Krediidi andmine

Krediidi andmine käesoleva seaduse tähenduses on võlaõigusseaduse § 401 lõigetes 1 ja 2 nimetatud krediidi andmine, tasuline maksetähtpäeva edasilükkamine, liising või muu abi finantseerimisel, sealhulgas krediidilepingute sõlmimine ja selleks vajalike toimingute tegemine oma nimel ja arvel.

§ 4. Krediidi vahendamine

Krediidi vahendamine käesoleva seaduse tähenduses on:

1) tarbijale tasu eest krediidi andmise vahendamine või krediidilepingu sõlmimise võimalusele osutamine;

2) tarbija abistamine krediidilepingu sõlmimise eelsetes toimingutes või lepingu sõlmimisel ja muud sellega seotud tegevused, mida ei ole nimetatud käesoleva paragrahvi punktis 1;

3) krediidiandja jaoks ja tema huvides iseseisvalt ja püsivalt lepingute vahendamine või nende sõlmimine krediidiandja nimel ja arvel.

§ 5. Krediidiandja ja hüpoteekkrediidiandja

(1) Krediidiandja käesoleva seaduse tähenduses on ettevõtja, kelle majandus- või kutsetegevuseks on tarbijale krediidi andmine.

(2) Krediidiandja võib tegutseda aktsiaseltsina, osahinguna või vastavalt hoiu-laenuühistu seadusele tulundusühistuna.

(3) Krediidiandja, kes annab või kohustub andma tarbijale krediiti elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu alusel, on hüpoteekkrediidiandja.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(4) Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidileping on tarbijakrediidileping võlaõigusseaduse § 402 lõike 2 tähenduses. Käesolevas seaduses tarbijakrediidilepingu kohta sätestatud kohaldatakse ka elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingule, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 6. Krediidivahendaja ja hüpoteekkrediidivahendaja

(1) Krediidivahendaja käesoleva seaduse tähenduses on füüsiline või juriidiline isik, kes ei tegutse krediidiandjana ning kelle majandus- või kutsetegevuseks on tarbijale krediidi vahendamine.

(2) Krediidivahendaja, kes vahendab tarbijale käesoleva seaduse tähenduses elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediiti, on hüpoteekkrediidivahendaja.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 7. Nõustamisteenuse osutamine elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu korral

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(1) Nõustamisteenus on tarbijale elamukinnisvaraga seotud krediidi pakkumisel sõltumatu ja isikustatud soovitus andmine ühe või enama elamukinnisvaraga seotud krediidi saamiseks sõlmitava lepingu kohta.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Nõustamisteenus on krediidi andmisest või krediidi vahendamisest eraldiseisev teenus, mida võib osutada krediidiandja või -vahendaja, kellel on selleks tegevusluba, välja arvatud juhul, kui nõustamisteenust osutab:

- 1) isik, kes vahendab krediiti või osutab nõustamisteenust reguleeritud kutsetegevuse käigus, mille puhul ei ole keelatud krediidi vahendamine või nõustamisteenuse osutamine;
- 2) olemasoleva võlakohustuse täitmiseks nõustamisteenust osutav isik, kes tegutseb avalikes huvides, mittetulunduslikul eesmärgil või vabatahtlikuna;
- 3) isik, kes ei ole krediidiandja või -vahendaja, kuid kelle üle pädev finantsjärelevalve asutus teostab käesolevas seaduses sätestatud nõuetega samaväärset järelevalvet.

(3) Nõustamisteenuseks ei peeta:

- 1) isikustamata soovitus andmist, mis on mõeldud avalikustamiseks või infokanali kaudu avalikkusele kättesaadavaks tegemiseks;
- 2) tarbijale lepinguelse teabe esitamist vastavalt võlaõigusseaduse §-le 403³ega tarbijakrediidilepingu kohta selgituste andmist vastavalt võlaõigusseaduse §-le 403⁵.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 8. Nime kaitse

(1) Sõna „krediidiandja”, selle tuletisi ja võõrkeelseid vasteid võib oma ärinimes kasutada üksnes krediidiandja.

(2) Sõnu „krediidivahendaja” ja „krediidimaakler”, nende tuletisi ja võõrkeelseid vasteid võib oma ärinimes kasutada üksnes krediidivahendaja. Ühe krediidiandjaga seotud krediidivahendaja võib kasutada oma ärinimes üksnes sõna „krediidiagent”, selle tuletisi ja võõrkeelseid vasteid.

(3) Sõna „krediidinõustaja”, selle tuletisi ja võõrkeelseid vasteid võib oma ärinimes kasutada üksnes krediidiandja või -vahendaja.

§ 9. Konsolideerimisgrupp ning kontrollsuhe ja märkimisväärne seos

(1) Konsolideerimisgrupi käesoleva seaduse tähenduses moodustavad:

- 1) emaettevõtja koos tütarettevõtjaga;
- 2) emaettevõtja koos tütarettevõtjaga ja emaettevõtja või tema tütarettevõtjaga seotud ettevõtja käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud osaluse tähenduses;
- 3) äriühingud või muud juriidilised isikud, kes on ühtse juhtimise all vastavalt sõlmitud lepingule, asutamislepingule või põhikirjale või kelle juhtimis- või järelevalveorganite koosseisu enamuse moodustavad konsolideeritud majandusaasta aruande kinnitamiseni samad isikud.

(2) Emaettevõtja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes väärtpaberituru seaduse § 10 kohaselt kontrollib vähemalt ühte äriühingut või muud juriidilist isikut (tütarettevõtja). Emaettevõtja tütarettevõtja tütarettevõtjat käsitletakse käesoleva seaduse tähenduses sama emaettevõtja tütarettevõtjana.

(3) Märkimisväärne seos tähendab käesolevas seaduses olukorda, kus vähemalt kaks isikut on seotud:

- 1) osaluse kaudu, mille puhul äriühingus või muus juriidilises isikus omatakse vähemalt 20 protsenti aktsia- või osakapitalist või aktsiate või osadega määratud häälest;
- 2) kontrollsuhte kaudu.

(4) Märkimisväärse seosena käsitatakse ka olukorda, kus vähemalt kaks isikut on kontrollsuhte kaudu ühe ja sama isikuga alaliselt seotud.

(5) Käesolevas seaduses tähendab kontrollisuhe käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud emaettevõtja ja tütarettevõtja suhet.

2. peatükk Tegevusloa taotlemine

§ 10. Tegevusluba

- (1) Krediidiandjana tegutsemiseks peab olema tegevusluba.
- (2) Krediidivahendajana tegutsemiseks peab juriidilisel või füüsilisel isikul olema tegevusluba.
- (3) Käesoleva seaduse § 21 lõikes 1 nimetatud ühe krediidiandjaga seotud krediidivahendajal ei pea olema eraldi tegevusluba. Tegevusluba peab olema krediidiandjal, kelle nimel seotud krediidivahendaja tegutseb.
- (4) Krediidiasutus ei pea krediidi andmiseks või krediidi vahendamiseks või nõustamisteenuse osutamiseks tegevusluba taotlema.
- (5) Makseasutus või e-raha asutus ei pea krediidi andmiseks vastavalt makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 5 lõikes 4 sätestatule tegevusluba taotlema.
- (6) Tegevusloa annab ja tunnistab kehtetuks Finantsinspeksioon oma otsusega vastavalt käesoleva seaduse §-des 15 ja 18 sätestatule.
- (7) Tegevusluba krediidiandjana või -vahendajana tegutsemiseks on tähtajatu.
- (8) Tegevusluba ei kehti tütarettevõtja suhtes ja see ei ole üleantav ning teisel juriidilisel või füüsilisel isikul on keelatud seda kasutada.

§ 11. Tegevusloa ulatus

(1) Krediidiandja taotleb tegevusloa käesoleva seaduse §-s 3 nimetatud krediidi andmiseks. Krediidivahendaja taotleb tegevusloa käesoleva seaduse §-s 4 nimetatud krediidi vahendamiseks. Hüpoteekkrediidiandja või -vahendaja taotleb tegevusloa elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidi andmiseks või krediidi vahendamiseks või nimetatud tegevusloa koos õigusega osutada nõustamisteenust.
[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Tegevusluba ei või taotleda krediidi andmiseks ja krediidi vahendamiseks. Üksnes nõustamisteenuse osutamiseks tegevusluba ei anta.

(3) Juriidiline või füüsiline isik võib anda krediiti või vahendada krediiti või osutada nõustamisteenust, mille kohta talle on antud tegevusluba.

(4) Tegevusloas nimetamata teenuse osutamiseks peab juriidiline või füüsiline isik taotlema täiendavat tegevusluba. Täiendava tegevusloa taotluse menetlemisele, andmete kontrollimisele ning loa andmise otsustamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 14–16 sätestatut.

§ 12. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa taotlemisel esitab juriidilise isiku juhatuse liige või krediidivahendajana tegutseda sooviv füüsiline isik Finantsinspeksioonile taotluse, mis koosneb kirjalikust avaldusest ning järgmistest andmetest ja dokumentidest (edaspidi käesolevas peatükis avaldus, andmed ja dokumendid koos *taotlus*):

1) juriidilisest isikust taotleja puhul põhikirja ära kiri või füüsilisest isikust taotleja puhul taotleja andmed, mis sisaldavad tema nime, elukohta, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta;

2) käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud nõuetele vastav äriplaan;

3) juriidilise isiku puhul andmed taotleja juhatuse ja nõukogu liikmete (juhatuse või nõukogu liige edaspidi *juht*) kohta, mis sisaldavad neist igaühe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, kodakondsust, elukohta, hariduse kirjeldust, töö- ja ametikohtade täielikku loetelu ning juhatuse liikmete puhul nende vastutusvaldkonna kirjeldust, ning täiendavalt taotleja soovi korral juhtide usaldusväärsus ja käesoleva seaduse nõuetele vastavust kinnitavad dokumendid;

4) juriidilise isiku puhul taotleja sissemakstud aktsia- või osakapitali olemasolu tõendav dokument;

5) juriidilise isiku puhul taotleja algbilanss ning olemasolu korral taotleja hilisem bilanss ja kasumiaruanne ning viimase kolme majandusaasta aruanded;

6) tegevuskava, kus eelkõige kirjeldatakse kavandatavaid teenuseid;

7) käesoleva seaduse §-s 44 sätestatud sise-eeskiri ja raamatupidamise sise-eeskiri või nende projektid;

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

8) kavandatavate teenuste osutamiseks vajalike infosüsteemide ja muude tehnoloogiliste vahendite kirjeldus;

9) kirjeldus meetmete kohta, mis tagavad kohustuste täitmise seoses rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega ning krediidi andmisel ja krediidiandja tegevuse finantseerimisel;

10) juriidilisest isikust taotleja puhul organisatsioonilise struktuuri kirjeldus, mis sisaldab vajaduse korral kredidivahendaja või seotud kredidivahendaja kasutamist või teenuse edasiandmise korra kirjeldust;

11) juriidilisest isikust taotleja korral osanike nimekiri, milles on näidatud neist igaühe nimi, olemasolu korral registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja -koht ning andmed iga aktsionäri või osaniku poolt omandatavate või talle kuuluvate aktsiate arvu või osade suuruse ja häälte arvu kohta;

12) juriidilise isiku puhul käesoleva seaduse §-s 31 nimetatud andmed taotlejas olulist osalust omavate isikute ja kontrolli omavate isikute kohta;

13) andmed juriidiliste isikute kohta, milles taotleja või tema juhi osalus on suurem kui 20 protsenti või milles ta omab kontrolli, kusjuures need andmed peavad sisaldama omakapitali suurust, aktsia- või osakapitali suurust, tegevusalade loetelu ning taotleja ja iga juhi osaluse suurust;

14) juriidilisest isikust taotleja puhul andmed taotleja audiitori ja siseaudiitori kohta, mis sisaldavad neist igaühe nime, elu- või asukohta, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta või registrikoodi;

15) füüsilisest isikust taotleja puhul andmed taotleja audiitori kohta, mis sisaldavad tema nime, elu- või asukohta, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta või registrikoodi;

16) andmed, mis kinnitavad krediidiandja või -vahendaja juhtide ja töötajate piisavaid teadmisi, oskusi ja kogemusi;

17) tõend Finantsinspektsiooni seaduse § 45³ lõikes 2 sätestatud menetlustasu maksmise kohta.

(2) Kredidivahendaja ei pea esitama käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 2 ja 5 nimetatud andmeid ja dokumente. Hüpoteekkredidivahendaja peab koos taotlusega esitama kutsealast vastutuskindlustust tõendava dokumendi või kutsealasest hooletusest tuleneva vastutuse katmiseks ettenähtud muu võrreldava tagatise.
[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(3) Tegevusloa taotlemisel hoiu-laenuühistule ei esitata taotlusega käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 12 nimetatud andmeid taotlejas olulist osalust omavate isikute ja kontrolli omavate isikute kohta ning hoiu-laenuühistule ei kohaldata käesolevas seaduses olulise osaluse omandamise kohta sätestatud. Hoiu-laenuühistu taotlusele tuleb lisada andmed ja dokumendid nende rahaliste vahendite päritolu kohta, millega tasutakse või on tasutud osamaks, mis on 5000 eurot või rohkem.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 3, 13 ja 16 nimetatud isikute kohta esitatud andmete ja dokumentide õigsust peavad isikud kinnitama oma allkirjaga.

(5) Taotleja ei või kolme kuu jooksul Finantsinspektsiooni tegevusloa andmisest keeldumise otsuse jõustumisest arvates uut tegevusloa taotlust esitada. Kui Finantsinspektsioon jätab tegevusloa taotluse läbi vaatamata vastavalt käesoleva seaduse § 14 lõikele 2, ei või taotleja uut tegevusloa taotlust esitada enne ühe kuu möödumist taotluse läbi vaatamata jätmisest.

§ 13. Äriplaan

(1) Füüsilisest isikust taotleja äriplaan peab sisaldama taotleja kavandatava äritegevuse olemuse ning plaanitavate tegevuste ja teenuste osutamiseiga seotud isikute õiguste, kohustuste ning vastutuse kirjeldust, samuti järgmiste asjaolude kirjeldust, prognoosi ja analüüsi:

1) tulude ja kulude suurus tegevusalade kaupa;

2) teenuste osutamiseiga seotud kohustused;

3) taotleja tegevuse tehniline korraldus;

4) tegevusstrateegia ja tegutsemiseks kavandatav turuosa;

5) kavandatav tegevus, osutatavad teenused ja pakutavad krediidilepingud, eeldatavad tarbijad ning konkurendid;

6) riskide juhtimise üldpõhimõtted ja riskide juhtimise strateegia;

7) investeerimis- ja tegevuse finantseerimise poliitika.

(2) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule peab äriplaan sisaldama kinnitust selle kohta, et taotlejal puudub maksuvõlg ning et taotleja suhtes ei ole algatatud pankrotimenetlust.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule peab juriidilisest isikust taotleja äriplaan sisaldama taotleja organisatsioonilise ülesehituse, sisekontrolli süsteemi ja juhtimisstruktuuri kirjeldust ning järgmist teavet:

1) taotleja varade ning aktsia- või osakapitali suurus;

2) eeldatavad vahendajad;

3) aastabilanss ja finantsnäitajad, milles on muu hulgas nimetatud tulud, kulud, kasum ja rahavood ning nende aluseks olevad eeldused.

(4) Äriplaan esitatakse vähemalt kolme aasta kohta.

(5) Finantsinspektsioonil on õigus nõuda äriplaani täiendamist, kui tema hinnangul ei ole äriplaanis esitatud finantsnäitajad ja muud andmed usaldusväärsed.

§ 14. Tegevusloa taotluse läbivaatamine

(1) Kui taotleja ei ole tegevusloa taotlemisel esitanud kõiki käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud andmeid või dokumente või need ei ole nõuetekohaselt vormistatud, võib Finantsinspeksioon jätta taotluse läbi vaatamata või nõuda taotlejalt puuduste kõrvaldamist.

(2) Finantsinspeksioon võib käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel jätta taotluse läbi vaatamata, kui:

- 1) taotlus on esitatud oluliste puudustega või
- 2) taotleja ei ole Finantsinspeksiooni määratud tähtjaks puudusi kõrvaldanud.

(3) Kui tegevusloa taotluse menetlemise ajal tehakse muudatusi käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 nimetatud andmetes või dokumentides, esitab taotleja viivitamata Finantsinspeksioonile vastavad andmed ja dokumendid uuendatud kujul. Kui muudatus on oluline, võib Finantsinspeksioon lugeda menetlustähtaja alguseks selle olulise muudatuse kättesaamise hetke. Sellisel juhul peab Finantsinspeksioon teatama taotlejale uuest menetlustähtajast.

(4) Kui käesoleva seaduse §-s 12 nimetatud andmete ja dokumentide põhjal ei ole võimalik veenduda, et tegevusloa taotlejal on kavandatud tegevuseks või teenuse osutamiseks piisavad võimalused ja ta vastab käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega krediidiandja või -vahendaja suhtes kehtestatud nõuetele, või kui on vaja kontrollida muid taotlejaga seotud asjaolusid, võib Finantsinspeksioon nõuda tegevusloa andmise otsustamisel tähendust omavate lisaandmete ja -dokumentide esitamist.

(5) Taotleja esitatud andmete kontrollimiseks võib Finantsinspeksioon muu hulgas teostada päringuid andmekogudest, teostada kohapealset kontrolli, määrata ekspertiise ja erakorralist audiitorkontrolli, küsida andmeid olulise osaluse omandajatelt ja osanikelt või aktsionäridelt, saada taotleja juhtidelt, audiitoritelt, nende esindajatelt ning vajaduse korral kolmandatelt isikutelt suulisi selgitusi esitatud dokumentide sisu ja tegevusloa andmise otsustamisel tähtsust omavate asjaolude kohta.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 4 ja 5 nimetatud andmed ja dokumendid esitab taotleja Finantsinspeksioonile viimase määratud mõistliku tähtaja jooksul, arvestades seejuures tegevusloa taotluse läbivaatamise tähtajaga.

(7) Finantsinspeksioon teeb tegevusloa taotluse menetlemisel koostööd vastava lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega, kui:

1) taotleja on lepinguriigis asutatud makseasutuse, e-raha asutuse, fondivalitseja, investeerimisfondi, investeerimisühingu, krediidiastutuse, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku ema- või tütarettevõtja;

2) taotleja ematettevõtja tütarettevõtjaks on lepinguriigis asutatud makseasutus, e-raha asutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, krediidiastutus, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik;

3) taotleja ja lepinguriigis asutatud makseasutus, e-raha asutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, krediidiastutus, kindlustusandja või muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik on ühe ja sama isiku kontrollitavad äriühingud.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud koostöö raames konsulteerivad osapooled üksteisega, hinnates aktsionäride või osanike sobivust ning taotleja juhtide ja konsolideerimisgrupi teise üksuse juhtide mainet ja kogemust ning edastades üksteisele kõik andmed, mis on olulised tegevusloa andmisel.

§ 15. Tegevusloa andmise otsus ja tegevusloa ulatus

(1) Tegevusluba antakse, kui esitatud andmed ja dokumendid on nõuetekohased ning esitatu põhjal saab veenduda, et tegevusloa taotlejal on taotluses märgitud krediidi andmiseks või krediidi vahendamiseks või nõustamisteenuse osutamiseks vajalikud teadmised ja organisatsiooniline suutlikkus ning tarbijate huvide kaitse on piisavalt tagatud.

(2) Otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon nelja kuu jooksul arvates kõigi vajalike nõuetekohaste andmete ja dokumentide saamisest ning nõuete täitmisest, kuid mitte hiljem kui kuue kuu möödumisel tegevusloa taotluse saamisest arvates. Taotleja võib anda Finantsinspeksioonile tagasivõetamatu kirjaliku nõusoleku tegevusloa andmise või sellest keeldumise otsuse tähtaja pikendamiseks.

(3) Kui Finantsinspeksioonil on tekkinud põhjendatud kahtlus, et taotleja ei vasta kõigile käesolevast seadusest ja selle alusel kehtestatud õigusaktidest tulenevatele nõuetele, teavitab ta sellest taotlejat. Taotleja võib esitada Finantsinspeksioonile teavet ka omal initsiatiivil.

(4) Kui koos krediidiandja või -vahendaja tegevusloaga taotleti ka õigust osutada nõustamisteenust, märgitakse tegevusloa andmise otsuses teenused, mida juriidilisel või füüsilisel isikul on tegevusloa kohaselt õigus osutada.

(5) Otsuse tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta toimetab Finantsinspeksioon viivitamata taotlejale kätte.

(6) Tegevusloa kohta tehtavas otsuses märgitakse vähemalt:

1) selle isiku nimi ja registrikood või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja -koht, kelle kohta otsus tehakse;

- 2) teenuse liik või liigid, mille kohta otsus tehakse;
- 3) otsuse tegemise ja jõustumise kuupäev.

§ 16. Tegevusloa andmisest keeldumise alused

(1) Finantsinspeksioon võib keelduda tegevusloa andmisest, kui:

- 1) taotleja ei vasta käesoleva seadusega või selle alusel antud õigusaktidega krediidiandja või -vahendaja suhtes kehtestatud nõuetele;
- 2) juriidilise isiku puhul ei ole äriühingu aktsia- või osakapital täielikult sisse makstud;
- 3) taotleja, taotleja juhid, audiitor või aktsionärid või osanikud ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 4) taotleja ja teise isiku vaheline märkimisväärne seos takistab taotleja üle piisava järelevalve teostamist või see on takistatud sellise teise riigi õigusaktidest, kus isik, kellega taotlejal on märkimisväärne seos, on asutatud, tulenevate nõuete või nende rakendamise tõttu;
- 5) taotleja esitatud andmetest selgub, et ta kavatses tegutseda peamiselt teises lepinguriigis;
- 6) käesoleva seaduse §-s 44 nimetatud sise-eeskiri või muud asjakohased protseduurireeglid ei ole taotleja tegevuse laadi, ulatust ja keerukuse astet arvestades piisavad, proportsionaalsed ja üheselt mõistetavad või on kehtiva õigusega vastuolus;
- 7) taotlejat või tema juhti on karistatud majandusalase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ja tema vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või taotleja või tema juhi suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 sätestatu hindamisel arvestatakse muu hulgas:

- 1) juriidilisest isikust taotleja puhul tema tegevuse organisatsioonilise ja tehnilise korralduse taset;
- 2) taotleja juhtimisega seotud isikute haridust, nende kogemust, ärisidemeid, usaldusvärsust ja ärialast mainet;
- 3) käesoleva seaduse §-s 13 nimetatud taotleja äriplaani adekvaatsust ja piisavust;
- 4) taotleja, tema emaettevõtja ja teiste taotlejaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate isikute tegevust, finantsseisundit, ärialast mainet ja kogemusi.

§ 17. Tegevusloa lõppemine

(1) Tegevusloa lõpeb:

- 1) tegevusloa kehtetuks tunnistamisel;
- 2) krediidiandja või -vahendaja ühinemisel muu ühendava äriühinguga, kes ei ole krediidiandja või -vahendaja, ühinemise kande äriregistrisse kandmisel või uue ühendava krediidiandja või -vahendaja äriregistrisse kandmisel;
- 3) krediidiandja või -vahendaja jagunemisel vastavalt käesoleva seaduse § 63 lõikes 2 sätestatule;
- 4) krediidiandja või -vahendaja vabatahtliku lõpetamise korral Finantsinspeksioonilt krediidiandja või -vahendaja lõpetamiseks loa saamisel;
- 5) füüsilisest isikust krediidivahendaja surma tõttu tema surma päeval;
- 6) krediidiandja või -vahendaja pankroti väljakuulutamisel või kohtu määrusega pankrotimenetluse lõpetamisel raugemise tõttu.

(2) Tegevusloa lõppemisel kaotab nii füüsiline kui ka juriidiline isik õiguse osutada teenust, milleks talle oli antud tegevusloa.

§ 18. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Tegevusloa kehtetuks tunnistamine on tegevusloaga antud õiguse äravõtmine.

(2) Finantsinspeksioon võib tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) krediidiandja või -vahendaja ei ole alustanud tegevust 12 kuu jooksul tegevusloa andmisest arvates või tema asutajad on oma tegevusega näidanud, et krediidiandja või -vahendaja ei suuda tegevust alustada nimetatud aja jooksul, või tema tegevus on peatunud kauemaks kui kuueks järjestikuseks kuuks;
- 2) krediidiandja või -vahendaja on tegevusloa taotlemisel esitanud valeandmeid, millel oli tegevusloa andmise otsustamisel oluline tähendus, samuti muul juhul, kui krediidiandja või -vahendaja on esitanud või tema eest on esitatud Finantsinspeksioonile valeandmeid;
- 3) krediidiandja või -vahendaja tegevus ei vasta kehtivatele tegevusloa andmise tingimustele;
- 4) taotleja juhid või audiitor ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 5) krediidiandjat või -vahendajat või tema juhti on karistatud majandusalase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ja vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või krediidiandja või -vahendaja või tema juhi suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni;
- 6) krediidiandja või -vahendaja avaldab oma tegevuse või juhi kohta oluliselt ebaõiget või eksitavat teavet või reklaami;
- 7) krediidiandja või -vahendaja on korduvalt või olulisel määral rikkunud tema tegevust reguleerivates õigusaktides sätestatud;

8) krediidiandja või -vahendaja on rikkunud krediidilepingu või tarbijakrediidilepingu sõlmimisele või täitmisele kehtestatud nõudeid, sealhulgas tarbija krediidivõimelisuse hindamisele, tarbijakrediidilepingute krediidi kulukuse aastamäärale, krediidilepingust tulenevate kõrvalnõuete esitamisele kehtestatud nõudeid, või kauplemisvõtetele kehtestatud nõudeid;

9) krediidiandja või -vahendaja sise-eeskiri ei ole krediidiandja või -vahendaja tegevuse laadi, ulatust ja keerukuse astet arvestades piisav ja proportsionaalne või krediidiandja või -vahendaja jätab sise-eeskirja rakendamata;

10) krediidiandja või -vahendaja ei ole võimeline täitma endale võetud kohustusi või tema tegevus kahjustab muul põhjusel tarbijate huve oluliselt;

11) krediidiandja või -vahendaja kuulub konsolideerimisgruppi, mille struktuur ei võimalda saada järelevalveks vajalikku informatsiooni, või krediidiandjaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluv äriühing tegutseb välisriigi õigusaktide alusel ja vajaliku informatsiooni saamine on takistatud;

12) krediidiandja või -vahendaja ja muu isiku vahel olev märkimisväärne seos takistab piisava järelevalve teostamist;

13) järelevalve teostamine krediidiandja või -vahendaja filiaalis või piiriüleselt pakutava teenuse üle on võimatu või takistatud järelevalvest mittesõltuvate asjaolude tõttu;

14) krediidiandja või -vahendaja on korduvalt rikkunud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse või rahvusvahelise sanktsiooni seaduse alusel kehtestatud korda;

15) ilmneb, et krediidiandja või -vahendaja on valinud tegevusloa taotlemise ja registreerimise kohaks Eesti eesmärgiga hoida kõrvale teises lepinguriigis, kus ta peamiselt tegutseb, krediidiandjale või -vahendajale kehtestatud rangemate nõuete täitmisest;

16) lepinguriigi või kolmanda riigi finantsjärelevalve asutuse poolt Finantsinspeksioonile esitatud teabe kohaselt on krediidiandja või -vahendaja rikkunud lepinguriigi või kolmanda riigi õigusaktis sätestatud või selle riigi finantsjärelevalve asutuse esitatud tingimusi;

17) krediidiandja või -vahendaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks või ettenähtud ulatuses täitnud Finantsinspeksiooni ettekirjutust;

18) lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse poolt Finantsinspeksioonile esitatud teabe kohaselt on krediidivahendaja rikkunud lepinguriigi õigusaktides sätestatud või lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse esitatud tingimusi.

(3) Finantsinspeksioon võib tegevusloa tunnistada kehtetuks täielikult või konkreetsete teenuste osas, piiritledes õigused, mille tegevusloa omaja tegevusloa kehtetuks tunnistamisega kaotab.

(4) Enne käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud alusel tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsustamist teeb Finantsinspeksioon krediidiandjale või -vahendajale ettekirjutuse, andes tähtaja kehtetuks tunnistamise põhjuseks olevate puuduste kõrvaldamiseks, välja arvatud juhul, kui ettekirjutuse tegemine ei ole kõiki asjaolusid arvestades võimalik.

(5) Tegevusluba tunnistatakse kehtetuks krediidiandja või -vahendaja taotluse alusel, kui ta ei soovi enam osutada tegevusloas märgitud teenuseid.

(6) Finantsinspeksioon võib keelduda käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud taotluse alusel tegevusloa kehtetuks tunnistamisest, kui on põhjendatud alus arvata, et tegevusloa kehtetuks tunnistamine võib kahjustada tarbijate õigustatud huve.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud taotluse vaatab Finantsinspeksioon läbi ja teeb otsuse tegevusloa kehtetuks tunnistamise või sellest keeldumise kohta kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates.

(8) Otsus tegevusloa kehtetuks tunnistamise kohta toimetatakse krediidiandjale või -vahendajale viivitamata kätte.

§ 19. Avalikkuse teavitamine

(1) Tegevusloa andmise ja kehtetuks tunnistamise teeb Finantsinspeksioon avalikult teatavaks oma veebilehel hiljemalt otsuse jõustumisele järgneval tööpäeval.

(2) Käesoleva seaduse § 18 lõikes 2 sätestatud alusel tehtud tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teeb Finantsinspeksioon avalikult teatavaks lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatule veel vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes hiljemalt otsuse jõustumisele järgneval tööpäeval.

§ 20. Krediidiandja ja -vahendaja andmete avalikustamine

(1) Kõik tegevusloa saanud krediidiandjad ja -vahendajad ning käesoleva seaduse § 2 lõike 8 alusel tegutsemisõigust omavad krediidiandjad ja -vahendajad kantakse Finantsinspeksiooni seaduse § 53 lõike 4 alusel Finantsinspeksiooni veebilehel asuvasse krediidiandjate ja -vahendajate nimekirja.
[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(1¹) Käesoleva seaduse § 2 lõike 8 alusel tegutsemisõigust omav krediidiandja või -vahendaja peab teavitama Finantsinspeksiooni oma tegevusest krediidiandja või -vahendajana viis päeva enne tegutsemise alustamist ja viivitamata pärast tegevuse lõpetamist. Finantsinspeksioonile tuleb edastada teave krediidiandja või -vahendaja tegevuse alustamise kuupäeva kohta ning krediidiandja või -vahendaja emaettevõtja ärinimi, registrikood ja asukoht.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Krediidiandja ja -vahendaja kohta avalikustamisele kuuluvate andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

(3) Krediidiandja ja -vahendaja, kelle tegevusluba on tunnustatud kehtetuks või kes on vastavalt käesoleva paragrahvi lõikele 1¹ teavitanud tegevuse lõpetamisest, kustutatakse viivitamata Finantsinspektsiooni veebilehel asuvast nimekirjast.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

3. peatükk

Nõuded krediidiagendi tegevusele

§ 21. Krediidiagent

(1) Krediidiagent on kredidivahendaja, kes on seotud ühe krediidiandjaga ja tegutseb ainult tema nimel ning selle krediidiandja täielikul ja tingimusteta vastutusel (käesolevas peatükis edaspidi *krediidiagent*).

(2) Krediidiagent võib olla nii füüsiline kui ka juriidiline isik.

(3) Käesolevas seaduses sätestatud juhul kohaldatakse krediidiagendile kredidivahendaja kohta sätestatud.

§ 22. Krediidiagendile esitatavad nõuded

(1) Krediidiagendile ja selle juhtidele ning krediidiagendile, kes on füüsiline isik, kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 38 ja 39 ning § 55 lõigetes 1–3 sätestatud. Krediidiagendile, kes tegutseb hüpoteekkrediidiandja nimel, kohaldatakse käesoleva seaduse § 55 lõigetes 5–7 sätestatud.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Krediidiagendi töötajatele ja krediidiagendile, kes on füüsiline isik, kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 40 ja 43 sätestatud.

(3) Krediidiagendi tegevusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 46–53 sätestatud kredidivahendaja tegevusele esitatavaid nõudeid ning võlaõigusseaduse §-des 396–421 krediidilepingu vahendamisele, pakkumisele ja sõlmimisele esitatavaid nõudeid.

§ 23. Vahenduse ulatus

Krediidiagent võib vahendada ainult ühe krediidiandja või käesoleva seaduse § 73 alusel välisriigis krediidi andmise õigust omava isiku krediidilepingute sõlmimist.

§ 24. Vastutus krediidiagendi tegevuse eest

(1) Krediidiandja on täielikult ja tingimusteta vastutav krediidiandja nimel tegutseva krediidiagendi käesoleva seaduse nõuetele vastavuse ning tegevuse või tegevusetuse eest käesolevas seaduses reguleeritud ulatuses.

(2) Krediidiandja vastutab krediidiagendi ja olemasolu korral selle töötajate või esindajate vastavuse eest käesoleva seaduse §-s 40 töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste kohta sätestatud nõuetele.

§ 25. Krediidiagentide nimekiri

(1) Krediidiagendina tegutsemiseks ei pea olema tegevusluba. Krediidiagendina võib tegutseda üksnes krediidiagentide nimekirja (edaspidi *nimekiri*) kantud kredidivahendaja.

(2) Krediidiandja võib kasutada üksnes nimekirja kantud krediidiagendi teenust.

(3) Krediidiagendi kannab nimekirja ja kustutab nimekirjast krediidiandja, keda ta esindab, või seaduses sätestatud juhtudel Finantsinspektsioon.

(4) Krediidiandja teeb nimekirja kande elektrooniliselt vastavalt Finantsinspektsiooni ja krediidiandja vahel sõlmitud lepingule.

(5) Krediidiagentide nimekiri avalikustatakse Finantsinspektsiooni veebilehel.

(6) Krediidiagentide nimekirjale lisaks avalikustab Finantsinspektsioon krediidiagentide nimekirja kandmisega tegelevate lepinguriikide pädevate asutuste kontaktandmed ja võimaluse korral viited lepinguriikide

krediidiagentide nimekirjadele, mis võimaldavad kontrollida, kas lepinguriigi krediidiagent on oma asukohariigis krediidiagentide nimekirja kantud ning millistes riikides on tal õigus vahendusega tegeleda.

§ 26. Nimekirja kandmine

- (1) Krediidiagent kantakse nimekirja tema taotluse alusel, mis on esitatud krediidiandjale.
- (2) Otsuse krediidiagendi nimekirja kandmise või sellest keeldumise kohta teeb taotluse saanud krediidiandja 14 päeva jooksul taotluse saamisest arvates. Krediidiandja kannab taotleja nimekirja viivitamata pärast vastava otsuse tegemist.
- (3) Krediidiagentide nimekirja ei kanta isikut, kes ei vasta käesolevas seaduses krediidiagendile kehtestatud nõuetele.
- (4) Nimekirja tehtud kannete õigsuse eest vastutab kande teinud krediidiandja.
- (5) Krediidiagendi kohta avalikustamisele kuuluvate andmete loetelu kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 27. Nimekirjast kustutamine

- (1) Krediidiandja kustutab krediidiagendi viivitamata nimekirjast, kui:
  - 1) krediidiagent taotleb enda nimekirjast kustutamist;
  - 2) krediidiagent lõpetatakse või füüsilisest isikust krediidiagent sureb;
  - 3) volitussuhe krediidiandja ja krediidiagendi vahel lõpeb;
  - 4) krediidiagent ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel antud õigusaktides krediidiagendile kehtestatud nõuetele;
  - 5) krediidiagendi juhatuse liige ei vasta käesoleva seaduse §-des 39 ja 40 sätestatud nõuetele;
  - 6) krediidiagent on rikkunud käesolevas seaduses krediidiagendile või tema tegevusele või võlaõigusseaduses tarbijakrediidilepingutele sätestatud nõudeid või krediidiandja tarbijate huvid ei ole piisavalt kaitstud.
- (2) Finantsinspeksioonil on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolude ilmnemisel nõuda krediidiandjalt krediidiagendi nimekirjast kustutamist või kustutada krediidiagent nimekirjast.

4. peatükk Oluline osalus

§ 28. Oluline osalus

- (1) Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on otsene või kaudne osalus krediidiandja aktsia- või osakapitalis, mis on vähemalt 20 protsenti äriühingu aktsia- või osakapitalist, seda väljendavatest kõigist õigustest või kõigist häältest äriühingus, või osalus, mis võimaldab saavutada olulise mõju äriühingu juhtorganite üle.
- (2) Osalus on otsene, kui isik omab või teostab seda isiklikult.
- (3) Osalus on kaudne, kui:
  - 1) seda omab või teostab isik koos ühe või mitme kontrollitava äriühinguga;
  - 2) seda omab või teostab üks või mitu isiku kontrollitavat äriühingut;
  - 3) seda omab või teostab isik või tema kontrollitav äriühing kokkuleppel kolmanda isikuga;
  - 4) sellest tulenev hääleõigus loetakse isikule kuuluvaks.
- (4) Käesolevas peatükis aktsiakapitali ja aktsiate suhtes sätestatud kohaldatakse ka osakapitali ja osade kohta ning hoiu-laenuühistu liikme osamaksu kohta. Käesolevas peatükis aktsionäri kohta sätestatud kohaldatakse ka osaniku või ühistu liikme kohta.
- (5) Olulise osaluse ja kontrollitava äriühingu kindlaksmääramisel lähtutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 krediidiasutuste ja investimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.06.2013, lk 1–337) artikli 4 lõike 1 punktides 35–38 sätestatust.

§ 29. Olulist osalust omavatele isikutele esitatavad nõuded

- (1) Krediidiandjas võib olulise osaluse omandada, seda omada ja suurendada ning krediidiandja üle kontrolli saavutada, seda omada ja suurendada iga isik:
  - 1) kes on laitmatu ärialase mainega ning kelle tegevus seoses omandamisega vastab krediidiandja kindla ja usaldusväärse juhtimise põhimõtetele;
  - 2) kes pärast osaluse omandamist või suurendamist valib, nimetab või määrab krediidiandja juhiks üksnes sellise isiku, kes vastab käesoleva seaduse §-s 39 sätestatud nõuetele;
  - 3) [kehtetu -RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

- 4) kes on võimeline tagama, et krediidiandja on suuteline järgima õigusaktides sätestatud vastutustundliku laenamise põhimõtteid;
- 5) kes tagab, et krediidiandja järgib käesolevas seaduses sätestatud usaldatavusnõudeid ja et krediidiandjal on olemas struktuur, mis võimaldab teostada tõhusat järelevalvet tema üle ning vahetada teavet ja teha koostööd finantsjärelevalve asutuste vahel;
- 6) kelle suhtes ei ole põhjendatud kahtlust, et omandamine on seotud rahapesu või terrorismi rahastamisega või selle katsega või olulise osaluse omandamine suurendab selliseid riske.

(2) Krediidivahendajas võib olulise osaluse omandada, seda omada ja suurendada ning krediidivahendaja üle kontrolli saavutada, seda omada ja suurendada iga isik:

- 1) kelle tegevus seoses omandamisega vastab krediidivahendaja kindla ja usaldusväärse juhtimise põhimõtetele, mille hulka kuulub vastutustundliku laenamise põhimõtete tundmine ja rakendamine;
- 2) kes pärast osaluse omandamist või suurendamist valib, nimetab või määrab krediidivahendaja juhiks üksnes sellise isiku, kes vastab käesoleva seaduse §-s 39 sätestatud nõuetele;
- 3) [kehtetu -RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 30. Osaluse omandamisest teavitamine

(1) Isik, kes kavatses krediidiandjas või -vahendajas otseselt või kaudselt olulise osaluse omandada või suurendada osalust nii, et see ületab 20, 30 või 50 protsenti krediidiandja või -vahendaja aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud häälte arvust, või teha tehingu, mille tulemusel krediidiandja või -vahendaja muutuks tema kontrollitavaks äriühinguks (edaspidi *omandaja*), teavitab eelnevalt oma kavatsusest Finantsinspektsiooni ning esitab käesoleva seaduse § 31 lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid.

(2) Käesolevas peatükis sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui isik omandab mõne muu sündmuse tõttu või muu tehingu tulemusel krediidiandjas või -vahendajas olulise osaluse või tema osalus suureneb üle 20, 30 või 50 protsenti krediidiandja või -vahendaja aktsiakapitalist või aktsiatega esindatud häälte arvust või kui krediidiandja või -vahendaja muutub selle sündmuse või tehingu tõttu tema kontrollitavaks äriühinguks. Sellisel juhul on isik kohustatud pärast krediidiandja või -vahendaja üle kontrolli saamist või olulise osaluse omandamisest või osaluse suurenemisest teadasaamist viivitamata teavitama sellest Finantsinspektsiooni.

(3) Finantsinspektsioon teavitab omandajat kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis viie tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 2 nimetatud teate kättesaamisest ning käesoleva seaduse § 32 lõikes 1 sätestatud menetlustähtaja võimalikust lõppkuupäevast.

§ 31. Osaluse omandamisest teavitamisel esitatavad andmed

(1) Finantsinspektsioonile teatatakse selle äriühingu nimi, milles oluline osalus omandatakse või seda suurendatakse või mis muudetakse omandaja poolt kontrollitavaks, ja selles äriühingus omandatava osaluse suurus ning esitatakse järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) omandatava äriühingu kirjeldus, mis sisaldab muu hulgas aktsiate nimekirja ning andmeid omandaja poolt omandatavate või talle kuuluvate aktsiate liigi ja häälte arvu või osa kohta ning vajaduse korral muud informatsiooni;
- 2) füüsilisest isikust omandaja elulookirjeldus, mis sisaldab muu hulgas omandaja nime, elukohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku ning isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta;
- 3) juriidilisest isikust omandaja aktsionäride, osanike või liikmete nimekiri ning andmed igale aktsionäriale, osanikule või liikmele kuuluvate aktsiate arvu või osade suuruse ja häälte arvu kohta;
- 4) juriidilisest isikust omandaja nimi, asukoht, registrikood, registritunnistuse kinnitatud ärakiri ja põhikirja või samasisulise dokumendi ärakiri;
- 5) andmed juriidilisest isikust omandaja juhatuse ja nõukogu liikmete kohta, mis sisaldavad neist igapähe ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, senist haridus-, töö- ja teenistuskäiku, ning dokumendid, mis kinnitavad nende isikute usaldusväarsust, kogemusi, kompetentsust ja laitmatut ärialast mainet;
- 6) andmed omandaja ja tema juhtide osaluste kohta teistes juriidilistes isikutes või varakogumites ja andmed nende isikute kohta, kelle üle omandaja omab kontrolli;
- 7) kinnitus, et osaluse omandamise tulemusel krediidiandja või -vahendaja juhiks saavat isikut ei ole karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest ega terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest või et vastavad karistusandmed on karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või et isiku suhtes ei ole kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni. Välisriigi kodaniku puhul on aktsepteeritav tema päritoluriigi karistusregistri tõend või pädeva kohtu- või haldusorgani väljastatud samaväärne dokument tingimusel, et selle väljastamisest ei ole möödunud rohkem kui kolm kuud;
- 8) kirjeldus omandaja tegevuse kohta ettevõtluses ning omandamisega seotud isikute majanduslike huvide kirjeldus;
- 9) kinnitus, et käesoleva lõike punktis 7 nimetatud isiku puhul ei ole esinenud ega esine asjaolusid, mis seaduse kohaselt välistavad isiku õiguse olla krediidiandja või -vahendaja juht;
- 10) [kehtetu -RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

11) konsolideerimisgruppi kuuluva omandaja puhul konsolideerimisgrupi struktuuri kirjeldus koos andmetega sinna kuuluvate äriühingute osaluse suuruse kohta ja konsolideerimisgrupi kolme viimase majandusaasta aruanded ning vandeaudiitori aruanded;

12) [kehtetu -RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

13) andmed ja dokumendid nende rahaliste ja mitterahaliste vahendite päritolu kohta, mille eest kavatsetakse oluline osalus omandada või seda suurendada või kontrolli saavutada;

14) pärast osaluse omandamist omatava olulise osaluse suurus ja selle omamisega seotud asjaolud vastavalt väärtipaberituruse seaduse §-dele 9 ja 10;

15) krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutumise korral äriplaani ning muud kontrolli teostamisega ja saamisega seotud asjaolud;

16) ülevaade krediidiandjas või -vahendajas rakendatavast tegevusstrateegiast, kui krediidiandja või -vahendaja omandamise tulemusel ei muutu omandaja kontrollitavaks äriühinguks.

(2) Finantsinspeksioonile tuleb andmed ja dokumendid esitada eesti keeles.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide täpsustamiseks ja kontrollimiseks võib Finantsinspeksioon nõuda kirjalikult lisaandmeid ja -dokumente.

(4) Krediidiandjas või -vahendajas osaluse omandamisest teavitamisel Finantsinspeksioonile esitatavate andmete ja dokumentide loetelu võib täpsustada [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 32. Menetlus ja menetlustähtjad

(1) Finantsinspeksioon hindab omandaja vastavust käesoleva seaduse §-s 29 esitatud nõuetele ning otsustab osaluse omandamise keelamise või lubamise 60 tööpäeva jooksul (edaspidi *menetlustähtaeg*) käesoleva seaduse § 30 lõikes 3 nimetatud andmete ja dokumentide saamist kinnitava teate esitamisest arvates.

(2) Finantsinspeksioonil on õigus 50 tööpäeva jooksul menetlustähtaja algusest arvates nõuda lisaandmeid ja -dokumente.

(3) Finantsinspeksiooni poolt käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud lisaandmete ja -dokumentide esmakordse nõude esitamise ja omandajalt nõutud lisaandmete ja -dokumentide saamise vaheliseks perioodiks menetlustähtaeg peatub, kuid peatumine ei kesta kauem kui 20 tööpäeva. Järgmisel lisaandmete ja -dokumentide nõudmisel menetlustähtaeg ei peatu.

(4) Kui omandaja üle ei teostata finantsjärelevalvet või omandaja üle teostab järelevalvet kolmanda riigi finantsjärelevalve asutus, võib Finantsinspeksioon käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud menetlustähtaja peatamist pikendada kuni 30 tööpäevani.

(5) Finantsinspeksioon teeb olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise hindamisel koostööd lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega, kui omandaja on:

1) lepinguriigis tegevusloa saanud kindlustusandja, krediidasutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, makseasutus, e-raha asutus või muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik;

2) lepinguriigis tegevusloa saanud kindlustusandja, krediidasutuse, fondivalitseja, investeerimisfondi, investeerimisühingu, makseasutuse, e-raha asutuse või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku emaettevõtja;

3) isik, kelle kontrollitavaks äriühinguks on teises lepinguriigis tegevusloa saanud kindlustusandja, krediidasutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, makseasutus, e-raha asutus või muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud koostöö raames konsulteerib Finantsinspeksioon teiste finantsjärelevalve asutustega. Finantsinspeksioon ja vastavad finantsjärelevalve asutused edastavad viivitamata üksteisele kõik andmed, mis on olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise hindamisel olulised.

(7) Kui olulist osalust soovib samal ajal omandada mitu isikut, peab Finantsinspeksioon neid kohtlema võrdsete asjaolude korral võrdset.

§ 33. Osaluse omandamise tingimused

(1) Finantsinspeksioonil on õigus määrata omandajale tähtaeg, mille jooksul tal on õigus olulist osalust omandada, seda suurendada või muuta krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks. Finantsinspeksioon võib ettenähtud tähtaega pikendada, kuid tähtaeg ei või kokku ületada 12 kuud. Omandaja on kohustatud nimetatud tähtaja jooksul viivitamata Finantsinspeksiooni teavitama olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise tehingu teostamisest või teostamata jätmise otsusest.

(2) Olulise osaluse võib omandada, seda suurendada või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muuta, kui Finantsinspeksioon ei keela oma ettekirjutusega olulise osaluse omandamist, selle suurendamist või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmist, lähtudes käesoleva seaduse § 32 lõikes 1 ja § 34 lõikes 1 sätestatust.

§ 34. Osaluse omandamise keelamise alused ja otsus omandamise kohta

(1) Finantsinspeksioon võib oma ettekirjutusega keelata olulise osaluse omandamise, selle suurendamise või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise, kui:

- 1) omandaja ei vasta käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud nõuetele;
- 2) omandaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks Finantsinspeksioonile esitanud käesolevas seaduses sätestatud või seaduse alusel nõutud andmeid või dokumente;
- 3) Finantsinspeksioonile esitatud andmed või dokumendid ei vasta õigusaktidega sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või puudulikud või esitatud andmete ja dokumentide alusel ei saa kõrvaldada Finantsinspeksiooni mõistlikku kahtlust omandamise ebasobivuses ning selles, et omandamine ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele;
- 4) krediidiandja või -vahendaja muutuks kolmandas riigis elava või asuva isiku kontrollitavaks äriühinguks ning selle isiku üle ei teostata tema elu- või asukohariigis piisavat järelevalvet või selle kolmanda riigi finantsjärelevalve asutusel ei ole õiguslikku alust või võimalust teha Finantsinspeksiooniga koostööd.

(2) Finantsinspeksioon edastab omandajale otsuse olulise osaluse omandamise lubamise kohta või keelava ettekirjutuse kahe tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist või ettekirjutuse tegemist, kuid enne menetlustähtaja lõppu. Kui omandaja üle teostab finantsjärelevalvet teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutus, tuleb otsuses muu hulgas märkida tema hinnang olulise osaluse omandamise või suurendamise või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise kohta.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolud ilmnevad pärast olulise osaluse omandamist või suurendamist või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmist, võib Finantsinspeksioon teha ettekirjutuse, mille kohaselt loetakse osaluse omandamine või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmine käesoleva seadusega vastuolus olevaks.

(4) Kui omandaja või isik, kes omab krediidiandjas või -vahendajas olulist osalust või kelle kontrollitavaks äriühinguks krediidiandja või -vahendaja on, on teises lepinguriigis registreeritud krediidiasutus, fondivalitseja, investeerimisfond, investeerimisühing, kindlustusandja, makseasutus, e-raha asutus, muu finantsjärelevalve alla kuuluv isik või eelnimetatud isikuga ühte konsolideerimisgruppi kuuluv isik, teatab Finantsinspeksioon käesoleva paragrahvi lõikes 1 või 3 nimetatud ettekirjutuse tegemisest selle lepinguriigi pädevale finantsjärelevalve asutusele.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 sätestatud Finantsinspeksiooni ettekirjutuste järgimine on kohustuslik ka krediidiandjale või -vahendajale või muule isikule, kes korraldab hääleõiguste teostamist.

§ 35. Osaluse ebaseadusliku omandamise tagajärjed

(1) Olulise osaluse omandamise või suurendamise tehingu tagajärjel ei omanda isik aktsiatega kaasnevat hääleõigust ning aktsiatega esindatud hääli ei arvata üldkoosoleku kvoorumisse, kui:

- 1) tehing on vastuolus Finantsinspeksiooni ettekirjutusega;
- 2) Finantsinspeksioon on teinud käesoleva seaduse § 34 lõikes 3 nimetatud ettekirjutuse, millega omandamine või kontrollitavaks muutmine loetakse seadusega vastuolus olevaks;
- 3) tehingust ei ole Finantsinspeksiooni käesoleva seaduse §-s 30 sätestatud korras teavitatud;
- 4) tehing on tehtud pärast käesoleva seaduse § 33 lõikes 1 või enne §-s 32 nimetatud tähtaja möödumist või enne, kui olulise osaluse omandamine oli käesoleva seaduse alusel lubatud.

(2) Niisuguse tehingu tulemusel, mille puhul esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu, ei teki isikul õigusi, mis muudaksid krediidiandja või -vahendaja tema kontrollitavaks äriühinguks.

(3) Kui niisuguse tehingu tulemusel, mille puhul esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu, kuid omandatud või suurendatud olulist osalust esindavad hääled arvati üldkoosoleku kvoorumisse ja need mõjutasid üldkoosoleku otsuse vastuvõtmist, on üldkoosoleku otsus tühine. Kohus võib Finantsinspeksiooni, aktsionäri või äriühingu juhi avalduse alusel tuvastada üldkoosoleku otsuse tühisuse, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul üldkoosoleku otsuse vastuvõtmisest arvates.

(4) Kui teostati tehingust, millega krediidiandja või -vahendaja pidi muutuma isiku kontrollitavaks äriühinguks ja mille puhul esineb mõni käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asjaolu, tulenevaid kontrolli võimaldavaid õigusi, võib kohus Finantsinspeksiooni, aktsionäri või äriühingu juhi avalduse alusel tunnistada selliste õiguste teostamise tühiseks, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul õiguste teostamisest arvates.

§ 36. Olulise osaluse muutumisest teavitamine

(1) Kui isik kavatseb võõrandada aktsiaid ulatuses, millega ta kaotab olulise osaluse krediidiandjas või -vahendajas või vähendab oma osalust alla mõne käesolevas seaduses nimetatud määra või loobub kontrollist krediidiandja või -vahendaja üle, peab ta kavatsusest Finantsinspeksiooni viivitamata teavitama, näidates teates ära tema omatavate, võõrandatavate ja pärast tehingut talle jäävate aktsiate arvu.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhul, kui isik kaotab mõne muu sündmuse tõttu või muu teingu tulemusel kontrolli krediidiandja või -vahendaja üle või olulise osaluse krediidiandjas või -vahendajas või tema osalus väheneb alla mõne käesoleva seaduse § 30 lõikes 1 nimetatud määra. Sellisel juhul on isik kohustatud pärast olulise osaluse või kontrolli kaotamisest või osaluse vähenemisest teadasaamist viivitamata teavitama Finantsinspeksiooni.

(3) Krediidiandja või -vahendaja on käesoleva seaduse § 30 lõigetes 1 ja 2 ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tehingutest teadasaamise korral kohustatud sellest viivitamata teavitama Finantsinspeksiooni.

(4) Krediidiandja või -vahendaja esitab koos majandusaasta aruandega Finantsinspeksioonile andmed isikute kohta, kellel majandusaasta lõpu seisuga oli krediidiandjas või -vahendajas oluline osalus, näidates ära isikule kuuluva osaluse suuruse ja selle omamisega seotud asjaolud vastavalt käesoleva seaduse §-dele 28 ja 30 ning väärtipaberituruse seaduse §-dele 9 ja 10.

5. peatükk

Juhtimine ja organisatsiooniline ülesehitus

§ 37. Krediidiandja ja -vahendaja asukoht ning peakontor

[RT I, 20.04.2017, 1- jõust. 15.01.2018]

(1) Eestis äriregistrisse kantud ja Finantsinspeksioonilt tegevusloa saanud krediidiandja või -vahendaja registrijärgne asukoht ja peakontor peavad olema Eestis.

(2) Krediidiandja või -vahendaja ühinguleping või põhikiri peab kindlaks määrama, et krediidiandja või -vahendaja registrijärgne asukoht ja peakontor on Eestis.
[RT I, 20.04.2017, 1- jõust. 15.01.2018]

§ 38. Krediidiandja või -vahendaja tegevus

(1) Krediidiandja või -vahendaja peab:

- 1) vastama õigusaktidest tulenevatele nõuetele ning oma tegevustes üles näitama piisavat asjatundlikkust, ausust, täpsust ja hoolikust, et tagada tarbijate huvide ja õiguste kaitse;
- 2) tagama oma tegevuseks vajaliku käesoleva seaduse §-s 44 nimetatud sise-eeskirja kehtestamise ja rakendamise.

(2) Krediidiandja või -vahendaja juhid peavad tagama, et krediidiandja või -vahendaja organisatsiooniline struktuur on läbipaistev ja selgelt määratud vastutusaladega, et kehtestatud on sise-eeskiri, mis on krediidiandja või -vahendaja tegevuse laadi, ulatust ja keerukuse astet arvestades piisav ja proportsionaalne, ning et juhtide ja töötajate teadmised, oskused, kogemus ja tegevus vastavad õigusaktides sätestatule.

(3) Krediidiandja või -vahendaja peab tagama, et krediidi andmise, krediidi vahendamise või nõustamisteenuse osutamise protsessis osalevatel krediidiandja või -vahendaja töötajatel või esindajatel on igal ajahetkel selleks tegevuseks nõutavad teadmised, oskused ja kogemus.

(4) Käesolevast seadusest tulenevate valikute tegemine krediidiandja või -vahendaja tegevuse korraldamisel ei tohi kaasa tuua olukorda, kus krediidiandja või -vahendaja jätab täitmata õigusaktidest tuleneva kohustuse, jätab tarbija krediidivõimelisuse hindamisel olulised asjaolud arvesse võtmata või tarbija jääb ilma teabest või hoiatusest, millel võib olla oluline kaal krediidiotsuse kujunemisel või krediidilepingu sõlmimisel.

(5) Kui krediidivahendaja vahendab käesoleva seaduse § 2 lõikes 2 sätestatu kohaselt tarbijale krediiti, mida annab osaliselt või täielikult isik, kes ei tegutse oma majandus- või kutsetegevuses, peab krediidivahendaja täitma käesoleva seaduse §-des 47–53 sätestatud nõudeid.

§ 39. Juhtidele esitatavad nõuded

(1) Krediidiandja või -vahendaja juhiks võib valida või määrata vaid isiku, kellel on krediidiandja või -vahendaja juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ning laitmatu ärialane maine.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isiku ärialane maine ei ole laitmatu muu hulgas, kui:

- 1) tema tegevus või tegevusetus on kaasa toonud krediidiandja, krediidivahendaja, krediidiandjate, investeerimisühingu või muu finantsjärelevalve alla kuuluva isiku pankroti või tegevusloa kehtetuks tunnistamise finantsjärelevalve asutuse algatusel;
- 2) ta on pannud toime esimese astme kuriteo;
- 3) tema suhtes on kohus vastavalt karistusseadustiku §-le 49 kohaldanud tegutsemiskeeldu või §-le 49¹ ettevõtluskeeldu, samuti kui tema suhtes on kohaldatud seaduses või kohtulahendis ettenähtud ärikeeldu või teataval erialal või ametikohal töötamise keeldu või teda on karistatud sellise keelu rikkumise eest;
- 4) ta ei ole suuteline korraldama krediidiandja või -vahendaja tegevust selliselt, et tarbijate huvid oleksid piisavalt kaitstud;
- 5) ta on esitanud Finantsinspeksioonile valeinformatsiooni või jätnud olulise informatsiooni esitamata;

6) teda on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ning tema vastavad karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või tema suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni.

(3) Krediidiandja või -vahendaja juhiks, samuti selle emattevõtja või sellega samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu nõukogu või juhatuse liikmeks on keelatud valida või määrata isikut, kelle varasem tegevus on kaasa toonud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või kelle suhtes kehtib ettevõtluskeeld või kelle varasem tegevus äriühingu juhina on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama äriühingu juhtimist selliselt, et äriühingu aktsionäride, osanike, liikmete, võlausaldajate ja tarbijate huvid oleksid küllaldaselt kaitstud, või kelle varasem tegevus on näidanud, et ta muul mõjuval põhjusel ei ole sobiv äriühingut juhtima.

(4) Krediidiandja või -vahendaja juhiks ei või määrata isikut, kellele või kellega seotud äriühingule on tehtud korduvalt ettekirjutus või rakendatud muid karistusi vastutustundliku laenamise nõuete rikkumise, võlaõigusseaduse §-s 406² sätestatud krediidi kulukuse määra ülempiiri ületamise või võlaõigusseaduse § 113² kohaselt tarbijalt nõutava sissenõudmiskulude hüvitise piirangu rikkumise eest.

(5) Krediidiandja või -vahendaja juhid on kohustatud regulaarselt üle vaatama käesoleva seaduse alusel kehtestatud eeskirjad ja muud protseduurireeglid, hindama nende tulemuslikkust ning rakendama asjakohaseid meetmeid puuduste kõrvaldamiseks.

§ 40. Nõuded töötajate ja juhtide teadmiste, oskuste ja kogemustele

(1) Krediidiandja või -vahendaja juhid ja töötajad peavad tegutsema nende puhul eeldatava ettenägelikkuse ja hoolsusega ning vastavalt nende ametikohale esitatavatele nõuetele, seades krediidiandja või -vahendaja ning tarbijate majanduslikud huvid kõrgemale oma isiklikest majanduslikest huvidest.

(2) Arvestades ameti- või töökohaga seotud ülesandeid ja vastutust peavad krediidiandja või -vahendaja juhtidel ja töötajatel olema teenuse osutamiseks vajalikud teadmised, oskused ja kogemused, mis on seotud järgmisega:

- 1) pakutavate krediidilepingute ja osutatavate teenuste tundmine;
  - 2) krediidilepingute ettevalmistamine ja sõlmimine, sealhulgas tarbija krediidivõimelisuse hindamine, ning krediidilepingu täitmise tingimused, samuti tarbijakrediidi pakkumisele kohaldatavad tingimused;
  - 3) krediidi vahendamise ja nõustamisteenuse osutamise tingimused;
  - 4) kui seoses krediidi andmise või krediidi vahendamisega osutatakse tarbijale muud teenust, eelkõige kinnisvara hindamist, siis selle teenuse osutamise tingimused;
  - 5) kinnisvara hindamise nõuded ja kinnisvaraga tehingute tegemise tingimused, kui antakse või vahendatakse elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediiti.
- [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(3) Krediidiandja või -vahendaja määrab käesoleva seaduse §-s 44 nimetatud sise-eeskirjas juhtide ja töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste taseme, mis on vajalik krediidiandja või -vahendaja organisatsioonis ameti- või töökohtadel ülesannete täitmiseks. Teadmiste ja pädevuse taseme määramisel arvestatakse ameti- või töökohaga seotud ülesannete täitmiseks vajalikku kvalifikatsiooni ja ametialast kogemust.

(4) Töötaja käesoleva seaduse tähenduses on krediidiandja või -vahendaja heaks töölepingu või muu võlaõigusliku lepingu alusel tööd tegev füüsiline isik:

- 1) kelle tööülesannete hulka kuuluvad krediidi andmise või krediidi vahendamise seotud tegevused, sealhulgas tarbija krediidivõimelisuse hindamise eest vastutamine, samuti nõustamisteenuse või muu krediidi andmise või krediidi vahendamise seotud teenuse osutamise seotud tegevused;
- 2) kes krediidi andmise või krediidi vahendamise, nõustamisteenuse või muu krediidi andmise või krediidi vahendamise seotud teenuse osutamise käigus esindab tarbijaga suhtlemisel krediidiandjat või -vahendajat või krediidiagenti;
- 3) kes juhib või kontrollib käesoleva lõike punktis 1 või 2 nimetatud isikuid, kuid kes ei ole krediidiandja või -vahendaja juht.

(5) Nõuded krediidiandja või -vahendaja juhtide ja töötajate erialastele teadmiste, oskuste ning kogemustele võib kehtestada valdkonna eest vastutav ministermäärusega.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 41. Juhist ja audiitorist teavitamine

(1) Krediidiandja või -vahendaja juhi valimiseks või määramiseks on vajalik isiku kirjalik nõusolek. Koos kirjaliku nõusolekuga esitab isik:

- 1) andmed enda kohta, mis sisaldavad tema ees- ja perekonnanime, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja -kohta, elukohta, hariduse kirjeldust, töö- ja ametikohtade täielikku loetelu ning juhatuse liikme

puhul tema vastutusvaldkonna kirjeldust, samuti tema usaldusväärsust ja käesoleva seaduse nõuetele vastavust kinnitavad dokumendid;

2) andmed äriühingute kohta, milles tema osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures need andmed peavad sisaldama aktsia- või osakapitali suurust ja tegevusalade loetelu;

3) kinnituse, et tal puuduvad käesolevas seaduses sätestatud krediidiandja või -vahendaja juhtimist välistavad asjaolud.

(2) Krediidiandja või -vahendaja esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja kinnituse Finantsinspeksioonile.

(3) Krediidiandja või -vahendaja esitab audiitori valimise või määramise korral Finantsinspeksioonile tema nime ja audiitori kinnituse, et tema suhtes puuduvad asjaolud, mis välistavad õiguse olla krediidiandja või -vahendaja audiitor.

(4) Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud juhtide ja audiitori valimise või määramise kavatsusest, samuti nende tagasiastumisest või enne volituste tähtaja lõppemist tagasikutsumise algatamisest teavitama Finantsinspeksiooni vähemalt kümme päeva enne vastava otsuse tegemist või viivitamata pärast vastava avalduse saamist.

§ 42. Krediidiandja või -vahendaja juhi tagasikutsumine

(1) Finantsinspeksioonil on õigus ettekirjutusega nõuda krediidiandja või -vahendaja juhi tagasikutsumist või valimata või määramata jätmist, kui:

1) isik ei vasta käesolevas seaduses juhile kehtestatud nõuetele;

2) isik on seoses enda valimise või määramisega esitanud eksitavaid, tegelikkusele mittevastavaid andmeid või võltsitud dokumente;

3) isiku tegevus krediidiandja või -vahendaja juhtimisel on näidanud, et ta ei ole suuteline krediidiandjat või -vahendajat usaldusväärselt ja kindlalt juhtima või et ta ei ole suuteline korraldama krediidiandja või -vahendaja juhtimist selliselt, et tarbijate ja võlausaldajate huvid oleksid küllaldaselt kaitstud.

(2) Tagasikutsumatud krediidiandja või -vahendaja juhi asemele võib uue liikme määrata kohus Finantsinspeksiooni nõudel. Kohtu määratud nõukogu liikme volitused kestavad kuni uue juhi nimetamise või valimiseni üldkoosoleku poolt.

§ 43. Nõuded töötajate tasustamisele

(1) Krediidiandja või -vahendaja juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise ning tööga kaasnevate hüvede, sealhulgas lahkumis- ja pensionihüvitiste ja muude soodustuste määramise alused ja põhimõtted (edaspidi *tasustamise põhimõtted*) peavad:

1) olema selged ja läbipaistvad ning kooskõlas usaldusväärse ja tõhusa riskide juhtimise põhimõtetega, krediidiandja või -vahendaja pikaajaliste huvidega ning mitte soodustama ülemääraste riskide võtmist;

2) lähtuma krediidiandja või -vahendaja äristrateegiast ja väärtustest, arvestades tema majandustulemusi ning tarbijate õigustatud huve.

(2) Tasustamise põhimõtted ja nende rakendamine peavad olema proportsionaalsed krediidiandja või -vahendaja tegevuse laadi, ulatuse ja keerukuse astmega.

(3) Tasustamise põhimõtted peavad hõlmama huvide konflikti vältimise meetmeid, sealhulgas ei tohi krediidiandja või -vahendaja tarbija krediitvõimelisuse hindamise eest vastutava juhatuse liikme või töötaja tasustamine sõltuda üksnes heakskiidetud krediititaotluste või sõlmitud krediitilepingute arvust või osakaalust.

(4) Kui krediidiandja või -vahendaja osutab nõustamisteenust, ei või tema töötajate tasustamise põhimõtted piirata nõustamisteenusega seotud töötaja võimalust tegutseda tarbija huvides ning töötaja tasustamine ei või põhineda peamiselt sõlmitavate krediitilepingute arvul või teenuse osutamise tegevusplaani mahul.

(5) Käesolevas seaduses käsitatakse töötasuna ka krediidiandja või -vahendaja juhatuse liikmele makstavat tasu.

§ 44. Krediidiandja või -vahendaja sise-eeskiri

(1) Krediidiandjas või -vahendajas peavad olema kehtestatud ja rakendatud krediidiandja või -vahendaja ning tema juhtide ja töötajate tegevust reguleerivad protseduurireeglid (edaspidi *sise-eeskiri*), mis tagavad krediidiandja või -vahendaja tegevust reguleerivate õigusaktide ja krediidiandja või -vahendaja juhtorganite otsuste täitmise. Krediidiandja või -vahendaja sise-eeskiri kinnitatakse juhatuse otsusega.

(2) Sise-eeskiri peab tagama, et krediidiandja või -vahendaja teenuste osutamine on õiguspärane ja kooskõlas krediitivaldkonna majandus- või kutsetegevuses järgitava hoolsuse nõudega, sealhulgas vastutustundliku laenamise põhimõttega. Krediidiandja või -vahendaja hindab regulaarselt sise-eeskirja rakendamist ning ajakohastab sise-eeskirja nii, et oleks tagatud tarbijate huvide ja õiguste kaitse.

(3) Sise-eeskirjaga määratakse muu hulgas kindlaks:

1) asutusesiseses teabe ja dokumentide liikumise kord, sealhulgas teabe esitamise ja edastamise nõuded;

2) käesoleva seaduse § 49 lõikes 1 nimetatud krediivõimelisuse hindamise metoodika ja selle rakendamise kord, sealhulgas teabe kogumise kord;

3) isikuandmete töötlemise kord;

4) käesoleva seaduse § 49 lõikes 2 nimetatud tarbijale krediidi andmise kord;

5) krediidilepingute tagatiseks oleva vara hindamise kord;

6) tarbijale lepinguelse teabe ja hoiatuste edastamise kord;

7) krediidi kulukuse määra, sealhulgas tüüpnäite arvestamise alused ja kord;

8) kredidivahendaja puhul krediidilepingute vahendamise protsessi kirjeldus ja sõlmimise kord;

9) nõustamisteenuse osutamise korral nõustamisteenuse osutamise kord;

10) töötajate töö- või ametiülesanded, nõuded töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste, alluvussuhted, aruandlusahelad, aruannete esitamise protseduur ja õiguste delegeerimine, sätestades funktsioonide lahususe tarbija krediivõimelisuse hindamisel ja krediidiotsuste tegemisel, krediidilepingu tagatiseks oleva vara hindamisel, riskide hindamisel ning tegevuste ja teenuste kajastamisel raamatupidamises ja aruannetes;

11) andmekogude pidamise ja andmete käitlemise kord;

12) tarbija kaebuste lahendamise kord;

13) sisekontrolli süsteemi toimimise kord;

14) huvide konflikti maandamise ja vältimise kord;

15) käesoleva seaduse §-s 46 esitatud tegevuse edasiandmise kord;

16) sisemised protseduurireeglid rahvusvahelise sanktsiooni seaduse alusel kehtestatud rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamiseks ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse rakendamiseks ning nende täitmise kontrollimise sisekontrollieeskirjad.

§ 45. Siseaudit

(1) Krediidiandja või -vahendaja peab rakendama piisavaid sisekontrolli meetmeid, mis hõlmavad krediidiandja või -vahendaja kõiki juhtimis- ja tegevustasandeid.

(2) Krediidiandja või -vahendaja nõukogu või selle puudumisel üldkoosolek määrab sõltumatu isiku (edaspidi *siseaudiitor*), kellel on siseaudiitori ülesannete täitmiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane maine. Siseaudiitor ei või täita muid ülesandeid, mis põhjustavad või võivad põhjustada huvide konflikti.
[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(3) Siseaudiitori ülesanne on kontrollida krediidiandja või -vahendaja ning tema juhtide ja töötajate tegevuse vastavust õigusaktidele, Finantsinspektsiooni ettekirjutustele, juhtimisorganite otsustele, sise-eeskirjale, krediidiandja või -vahendaja sõlmitud lepingutele ja heale tavale.

(4) Krediidiandja või -vahendaja tagab siseaudiitorile kõik tema ülesannete täitmiseks vajalikud töötingimused ja õigused, sealhulgas õiguse saada selgitusi ja teavet krediidiandja või -vahendaja juhtidelt ja töötajatelt ning võimaluse jälgida avastatud puuduste kõrvaldamist ja tehtud ettepanekute täitmist.

(5) Siseaudiitor on kohustatud talle krediidiandja või -vahendaja kohta teatavaks saanud teabe, mis osutab õigusrikkumistele või tarbija huvide kahjustamisele, viivitamata kirjalikult edastama lisaks krediidiandja või -vahendaja juhtidele ka Finantsinspektsioonile.

§ 46. Krediidiandja või -vahendaja tegevuse edasiandmine

(1) Krediidiandjal või -vahendajal on oma kohustuste paremaks täitmiseks õigus krediidi andmise või krediidi vahendamise seotud tegevusi edasi anda kolmandale isikule (edaspidi *tegevuse edasiandmine*), kui:

- 1) tegevuse edasiandmisega ei delegeeri juhid oma vastutust või tegevuse edasiandmine ei kahjusta muul viisil tarbijate huve;
- 2) tegevuse edasiandmine ei takista krediidiandja või -vahendaja tegevust ja tema kohustuste täitmist vajalikul tasemel;
- 3) isikul, kellele tegevused edasi antakse, on vajalikud teadmised ja oskused ning ta on võimeline neid kohustusi täitma;
- 4) krediidiandja või -vahendaja suhted tarbijatega ja kohustused tarbijate ees ei muutu tegevuse edasiandmise tõttu;
- 5) tegevuse edasiandmine ei põhjusta olukorda, kus krediidiandja ei tegele realselt krediidi andmisega või kredidivahendaja krediidi vahendamise seotud tegevusega;
- 6) tegevuse edasiandmine ei tühistata ega muuda mis tahes muid tingimusi, mille alusel krediidiandjale või -vahendajale tegevusluba anti;
- 7) on täidetud muud käesolevast seadusest tulenevad nõuded.

(2) Krediidi andmist või krediidi vahendamist ja sellega seotud nõuete täitmist võib edasi anda üksnes teisele isikule, kellel on tegevusluba käesoleva seaduse §-s 3 nimetatud krediidi andmiseks või §-s 4 nimetatud krediidi vahendamiseks. Krediidi andmist või krediidi vahendamist võib edasi anda ka välisriigi krediidiandjale või -vahendajale, kelle tegevuse suhtes kohaldatakse käesoleva seadusega krediidiandjale või -vahendajale

ettenähtud nõuetega vähemalt samaväärseid nõudeid ja kellel on vastavalt oma tegevusloale õigus anda või vahendada krediiti.

(3) Krediidiandja või -vahendaja tegevusi, millele ei ole kehtestatud nõudeid käesolevas seaduses või mis ei ole seotud võlaõigusseaduses sätestatud vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamisega, sealhulgas kliendi isikusamasuse tuvastamine ja kontrollimine kooskõlas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses sätestatud nõuetega, võib anda edasi käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata isikule.

(4) Tegevusi ei või edasi anda sellisel viisil, mis võib takistada krediidiandja või -vahendaja sisekontrolli läbiviimist või krediidiandja või -vahendaja üle vajalikul tasemel järelevalve teostamist. Krediidiandja või -vahendaja peab hindama igakülselt ja põhjalikult tegevuse edasiandmise vajalikkust.

(5) Krediidiandja või -vahendaja jääb tegevuse edasiandmise korral täielikult vastutavaks edasiantud tegevuse nõuetekohase täitmise eest.

(6) Tegevuse edasiandmise korral peab krediidiandja või -vahendaja hindama, kas teine isik, kellele tegevus edasi antakse, on edasiantud tegevuseks pädev ja sobiv.

(7) Krediidiandjal ja -vahendajal on õigus saada isikult, kellele nad on oma tegevuse edasi andnud, teavet edasiantud tegevuse kohta ning anda talle kohustuslikke juhiseid.

(8) Krediidiandja või -vahendaja kehtestab tegevuse edasiandmise korra sise-eeskirjaga.

(9) Krediidivahendaja on kohustatud talle edasiantud tegevusest ja oma tegevuse edasiandmisest teavitama krediidiandjat.

(10) Krediidiandja või -vahendaja teavitab tegevuse edasiandmisest viivitamata Finantsinspektsiooni.

(11) Kui krediidiandja on faktor vastavalt käesoleva seaduse § 2 lõikele 9, kohaldatakse krediidiandja suhtele võlaõigusseaduse §-s 256 nimetatud faktooringu kliendiga ja faktooringulepingu sõlmimisele käesolevas paragrahvis, välja arvatud lõigetes 2 ja 3, krediidiandja tegevuse edasiandmisele sätestatud. Kui krediidiandja poolt krediidi andmist vahendab käesoleva seaduse § 2 lõikes 9 nimetatud ettevõtja, kohaldatakse krediidiandja ja krediiti vahendava ettevõtja suhtele käesolevas paragrahvis, välja arvatud lõigetes 2 ja 3, krediidiandja tegevuse edasiandmisele sätestatud.

6. peatükk Tegevusele esitatavad nõuded

§ 47. Krediidi andmisele ja krediidi vahendamisele esitatavad nõuded ning andmete säilitamine

(1) Lisaks käesolevas seaduses sätestatule peab krediidiandja või -vahendaja tarbijale krediidi andmisel või krediidi vahendamisel igakülselt vältima ebaausate kauplemisvõtete kasutamist ja järgima võlaõigusseaduses sätestatud tarbijale piisavate selgituste ja teabe esitamise, tarbija krediidivõimelisuse hindamise ning muid vastutustundliku laenamise nõudeid.

(2) Krediidi andmisel või krediidi vahendamisel on krediidiandja või -vahendaja kohustatud tarbija ja samuti tema esindaja isikusamasuse tuvastama ja esitatud teavet kontrollima.

(3) Krediidiandja või -vahendaja suhted klientidega reguleeritakse kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas või elektroonilises vormis sõlmitud lepingutega. Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud säilitama andmed tarbija rahaliste kohustuste suuruse ja maksekohustuste täitmise kohta ning kasutama neid andmeid, et hinnata tarbija krediidivõimelisust.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(4) Tarbija krediidivõimelisuse hindamine käesoleva seaduse tähenduses on võlaõigusseaduse § 403⁴ lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud tegevus, mille käigus teeb krediidiandja või -vahendaja kindlaks, kas tarbija on võimeline oma kohustusi kokkulepitud tingimustel täitma.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(5) Krediidiandja või -vahendaja säilitab kõik krediidi väljastamise ning krediidi teenindamisega seotud käesolevas seaduses nimetatud andmed ja dokumendid, mille alusel tarbijale krediiti antakse või teenust osutatakse, sealhulgas krediiditoimikusse kuuluvad andmed ja dokumendid, muutumatusena ja Finantsinspektsioonile kättesaadavana kogu tarbijaga õigussuhte kestmise aja ning vähemalt kolme aasta jooksul tarbijaga lepingu lõppemisest arvates.

(6) Finantsinspektsioonil on õigus nõuda, et pärast krediidiandjale või -vahendajale antud tegevusloa lõppemist peab ta säilitama andmeid käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud tähtaja möödumiseni.

§ 48. Krediiditoimiku pidamine

(1) Krediidiandja või -vahendaja peab tarbija krediivõimelisuse hindamise eesmärgil kogunud vajalike andmete ja dokumentide kohta krediiditoimikut. Krediiditoimikut tuleb pidada iga tarbija kohta eraldi.

(2) Krediiditoimik on käesoleva seaduse tähenduses lepingute, õiendite, otsuste, analüüside ja muude krediidi andmise ja teenindamisega seotud dokumentide kogum.

(3) Krediidiandja või -vahendaja peab tagama kogu krediidiperioodi jooksul tarbija krediivõimelisuse analüüsiks vajalike andmete ja dokumentide olemasolu krediiditoimikus.

(4) Krediiditoimik peab andma piisavalt informatsiooni krediidi andmise eest vastutavale isikule või struktuuriüksusele, samuti siseaudiitorile ja audiitorile ning Finantsinspeksioonile tarbija krediivõimelisuse hindamiseks.

(5) Krediiditoimik peab sisaldama krediidi andmise, jälgimise ja hindamise kohta vähemalt järgmist teavet ja järgmisi dokumente:

- 1) andmed tarbija kohta, sealhulgas tema nimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja -koht ning elukoht;
- 2) krediiditaotlused;
- 3) krediidi andmise või krediidi andmisest keeldumise otsused;
- 4) krediidi taotlemise ja krediidiperioodi jooksul krediidilepingu täitmisega seotud dokumendid;
- 5) tarbija krediivõimelisuse hindamise analüüsi tulemused;
- 6) tarbijaga sõlmitud krediidi- ja tagatislepingud;
- 7) tarbijaga peetud krediidi andmise või krediidilepingu täitmisega seotud kirjavahetus;
- 8) dokumendid tarbija krediivõimelisuse hindamise aluseks olevate andmete kontrollimise kohta;
- 9) hüpoteekkrediidiandja või -vahendaja puhul dokumendid tagatiseks oleva kinnisvara kontrollimise, kindlustamise ja hindamise kohta, sealhulgas kinnisvara hindaja hinnang tagatise maksumuse kohta.

(6) Krediiditoimikus sisalduvate õiendite ja dokumentide sisu ja ulatus võivad olla erinevad olenevalt krediidilepingust, tarbijast ja krediidi suuruselt.

(7) Krediiditoimikus sisalduv informatsioon võib info- ja dokumendihaldussüsteemis paikneda jagatult, kuid krediidiandja või -vahendaja peab tagama selle kättesaadavuse igal ajal.

§ 49. Tarbija krediivõimelisuse hindamise kord

(1) Krediidiandja või -vahendaja peab vastutustundliku laenamise nõude täitmiseks sise-eeskirjaga kehtestama tarbija krediivõimelisuse hindamise ja esitatud andmete kontrollimise meetodika, võttes vastava meetodika väljatöötamisel arvesse vähemalt järgmised tarbijaga seotud näitajad:

- 1) varaline seisund ja regulaarse sissetuleku suurus;
- 2) teised varalised kohustused, sealhulgas regulaarsete finantskohustuste suurus, võimaluse korral ka nende põhiosade ja intresside suurus, ning muud kohustused;
- 3) varasemate maksekohustuste, sealhulgas finantskohustuste, täitmine;
- 4) muud hinnatavad regulaarsed majapidamiskulud kogumis või asjakohasel juhul üldkohaldatavate määradena;
- 5) varasemate maksekohustuste täitmise ja tarbijakrediidilepingust tulenevate rahaliste kohustuste võimaliku suurenemise mõju;
- 6) krediidiandjale teadaolevad muud faktid, millel võib olla oluline tähtsus tarbija krediivõimelisuse hindamisel ja mis võivad mõjutada tarbija kohustuste nõuetekohast täitmist;
- 7) sõlmitava tarbijakrediidilepingu tingimused, sealhulgas võetava rahalise kohustuse suurus.

(2) Krediidiandja sise-eeskirjas peab krediidi andmise kohta olema sätestatud:

- 1) krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhe ning krediidi põhiosa ja intressimakse ning tarbija sissetuleku suhe;
- 2) krediidi maksimaalne tähtaeg;
- 3) meetodika, mille põhjal analüüsida tarbija võimet täita krediidilepingust tulenevaid kohustusi intressi muutumise korral.

(3) Krediidiandjal ja -vahendajal tuleb käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 nimetatud tarbija regulaarse sissetuleku hindamisel:

- 1) arvesse võtta, millised on tarbija sissetulekuallikad, sealhulgas töötasu, pension, investeringutulu, dividendid, tulud füüsilisest isikust ettevõtja tegevusest, tulud ettevõtlast, üüritulud, hüvitised, toetused ja elatis, ning milline on tarbija sissetulekute laekumise regulaarsus sõltuvalt tarbija töölepingu või muu lepingu vormist;
- 2) aluseks võtta piisav ajavahemik, arvestades tarbija sissetulekuallikaid, sissetuleku laekumise regulaarsust ning muid eelnimetatud tingimusi;
- 3) teha mõistlikke pingutusi, et kontrollida kõigi asjakohaste dokumentide ja muude tõendite õigsust, mis on aluseks ning millel on tähtsus tarbija regulaarse sissetuleku suuruse arvutamisel.

(4) Krediidiantja võib tarbijale krediiti väljastada, kui ta on krediidivõimelisuse hindamise aluseks olevate andmete kogumis analüüsimise tulemusena veendunud, et krediidilepingust tulenevad kohustused täidetakse lepingus kokkulepitud tingimustel.

(5) Kui tarbijale on krediidiantja pakutavat krediidilepingut vahendanud krediidivahendaja, võib krediidiantja sõlmida krediidilepingu krediidivahendaja teostatud krediidivõimelisuse hindamise alusel, kui krediidivahendaja esitab krediidiantjale tarbija krediidivõimelisuse nõuetekohase hinnangu.

(6) Krediidiantja või -vahendaja on kohustatud informeerima tarbijat võimalikest ohtudest krediidi võtmisel.

(7) Hüpoteekkrediidiantja või -vahendaja ei tohi tarbija krediidivõimelisuse hindamisel tugineda üksnes asjaolule, et tagatiseks oleva kinnisvara väärtus ületab krediidi summat, või eeldusele, et kinnisvara väärtus tõuseb, välja arvatud juhul, kui krediidilepingu eesmärk on kinnisvara ehitamine või renoveerimine.

(8) Miinimumnõuded krediidisumma ja krediidi tagatisvara suhtele ning krediidi põhiosa ja intressimakse ja tarbija sissetuleku suhtele võib kehtestada [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega. Tagatisvara käesoleva seaduse tähenduses on krediidilepingu tagatiseks olev vara.

§ 50. Tarbija esitatud teave ja selle kontrollimine

(1) Arvestades võlaõigusseaduse § 403⁴ lõike 1 punktis 1 ning lõigetes 4 ja 10 sätestatud, saab krediidiantja või -vahendaja tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks vajalikku teavet tarbijalt, asjakohastest siseallikatest ja andmekogudest. Siseallikad on krediidiantja või -vahendaja enda kasutuses olevad teabe saamise allikad. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Krediidivahendaja on kohustatud krediidiantjale edastama tarbija kohta kogu teadaoleva teabe, mis on kogutud lepingueelsete läbirääkimiste käigus ning mis on vajalik tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks.

(3) Krediidiantja või -vahendaja peab tegema mõistlikke pingutusi, et kontrollida tarbija esitatud teavet, arvestades käesolevas seaduses ja võlaõigusseaduses sätestatud nõudeid informatsiooni kogumisele ja tuginedes võimaluse korral talle iseseisvalt kättesaadavale teabele.

(4) Krediidiantja või -vahendaja kontrollib tarbija esitatud teavet tema sissetulekute ja kohustuste kohta, tuginedes võimaluse korral tarbija esitatud krediidiasutuse konto väljavõttele, kui muu kogutud teave ei ole piisav tarbija krediidivõimelisuse hindamiseks.

(5) Krediidiantja või -vahendaja töötaja ja juht, kes seoses oma töö- või ametikohustustega töötleb isikuandmeid, on kohustatud käesolevas seaduses sätestatud eesmärkidel seda tegema isikuandmete kaitse seaduses sätestatud tingimustel ning vastavalt krediidiantja või -vahendaja sise-eeskirjale.

(6) Krediidiantja või -vahendaja töötaja, juht, aktsionär või osanik, kellel on juurdepääs kliendi isikuandmetele, on kohustatud hoidma saladuses talle teatavaks saanud isikuandmeid tähtajatult, kui isikuandmete kaitse seaduses ei ole sätestatud teisiti.

7. peatükk Tarbijale elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidi pakkumise nõuded

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 51. Nõustamisteenuse osutamine

(1) Hüpoteekkrediidiantja või -vahendaja teavitab tarbijat seoses elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidi andmise või krediidi vahendamise, kas talle osutatakse või saab osutada nõustamisteenust. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Krediidiantja või tema krediidiaagent peab nõustamisteenuse osutamisel kaaluma piisaval hulgal tarbijale sobivaid selle krediidiantja pakutavaid krediidilepinguid. Krediidivahendaja peab nõustamisteenuse osutamisel kaaluma tarbijale sobivaid turul pakutavaid krediidilepinguid. Nõustamisteenuse tulemusena esitatakse tarbijale isikustatud soovitus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud soovitus korral, mis põhineb ühe krediidiantja krediidilepingutel, kaalub krediidiantja või tema krediidiaagent kõiki krediidiantja pakutavaid krediidilepinguid ja soovitab nende hulgast tarbija vajadusi ja finantsolukorda arvestades tarbijale ühe või mitu sobivat krediidilepingut.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud soovitus korral, mis põhineb mitme krediidiantja pakutavatel krediidilepingutel, kaalub krediidivahendaja neid krediidilepinguid ja soovitab tarbija vajadusi ja finantsolukorda arvestades tarbijale ühe või mitu sobivat krediidilepingut.

(5) Krediidivahendaja ei või nõustamisteenuse eest üheltki krediidiandjalt tasu saada, kui käesolevas paragrahvis ei ole sätestatud teisiti. Krediidivahendaja võib nõustamisteenuse eest krediidiandjalt saada tasu, kui ta kaalub erinevate turul pakutavate krediidilepingute sobivust ja esitab tarbijale teabe kõigi tarbijale sobivate krediidilepingute kohta, mida sellel turul tegutsevad krediidiandjad pakuvad.

(6) Krediidiandja või -vahendaja esitab tarbijale püsival andmekandjal enne nõustamisteenuse osutamist või asjakohasel juhul enne nõustamisteenuse osutamise lepingu sõlmimist järgmise lepingueelse teabe:

- 1) kas isikustatud soovitus põhineb ühe või mitme krediidiandja pakutaval krediidilepingutel;
- 2) kui nõustamisteenusega kaasneb tasu, mida tarbija maksab nõustamisteenuse eest, siis tasu suurus, või kui teabe esitamise ajal ei ole seda summat võimalik kindlaks määrata, siis selle arvutamise meetod.

(7) Nõustamisteenus peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) nõustamisteenust pakkuva töötaja teadmised, oskused ja kogemused ning tasustamine vastavad käesoleva seaduse §-des 40 ja 43 sätestatud nõuetele;
- 2) krediidiandja või -vahendaja peab koguma andmeid tarbija finantsolukorra ning tema eelistuste ja eesmärkide kohta, et soovitada tarbijale sobivat krediidilepingut, arvestades tarbija olukorda mõjutavaid riske kogu krediidilepingu kehtivuse ajal;
- 3) krediidiandja või -vahendaja peab isikustatud soovitusel tegutsema tarbija huvides;
- 4) isikustatud soovitus peab olema tarbijale sobiv, vastama tema finantsolukorrale ja krediidi kasutamise eesmärkidele ning põhinema selle isikuga seotud asjaoludel;
- 5) krediidiandja või -vahendaja annab tarbijale soovitusel püsival andmekandjal.

(8) Krediidiandja või -vahendaja ei tohi julgustada ega soodustada isikustatud soovitusel tegemiseks vajaliku teabe esitamata jätmist.

(9) Krediidiandja või -vahendaja hoiatab tarbijat, kui kogutud andmete alusel ei ole krediidileping tarbija jaoks sobiv.

(10) Krediidiandja või -vahendaja hoiatab tarbijat selle eest, et kui tarbija jätab teabe esitamata või esitab ebapiisava teabe või valeandmeid, ei ole krediidiandjal või -vahendajal võimalik kindlaks teha, kas kavandatud krediidileping on tarbija jaoks sobiv.

(11) Krediidiandja või -vahendaja ei või nõustamisteenuse osutamise käigus soovitada tarbijale krediidilepingut, kui krediidiandja või -vahendaja ei saa nõustamisteenuse pakumisel tarbijalt järgmisi andmeid:

- 1) tarbija sissetuleku suurus;
- 2) tarbija finantskohustuste suurus;
- 3) krediidi kasutamise eesmärk või otstarve.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 52. Nõuded fikseerimata intressimääraga krediidilepingule

Fikseerimata intressimääraga elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu sõlmimisel tagab krediidiandja või -vahendaja, et:

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

- 1) intressi arvutamiseks kasutatav indeks või intressimäär on selge, rakendatav, objektiivne ning krediidilepingu poolte ja Finantsinspektsiooni kontrollitav;
- 2) intressi arvutamiseks kasutatava indeksi koostaja või krediidiandja säilitab varasemate perioodide andmed indeksi või intressimäära kohta vastavalt käesolevas seaduses sätestatud nõuetele.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 53. Tagatiseks oleva kinnisvara hindamine ja selle kohta teabe säilitamine

(1) Tarbijale elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidi pakumisel tuleb krediidiandjal kehtestada nõuded tagatiseks sobivale kinnisvarale ning hüpoteegi seadmise tingimused.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(2) Elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu tagatiseks oleva kinnisvara hindaja peab olema piisavate teadmiste, kogemuste ja oskustega ning piisavalt sõltumatu krediidi andmise otsuse tegemise protsessist, et anda objektiivne ja erapooletu hinnang kinnisvara väärtusele. Kinnisvara võib hinnata krediidiandja või -vahendaja või kolmas isik.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(3) Kinnisvara hindamine tuleb dokumenteerida püsival andmekandjal. Krediidiandja või -vahendaja peab kinnisvara hindamise dokumendid säilitama muutmatusena ja Finantsinspektsioonile kättesaadavana vähemalt kolme aasta jooksul tarbijaga lepingu lõppemisest arvates, kui Finantsinspektsioon ei ole kehtestanud teistsugust tähtaega või seaduses ei ole sätestatud pikemat tähtaega.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

(4) Nõuded elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu tagatiseks oleva kinnisvara hindamisele võib kehtestada [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.
[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 53¹. Üldine teave elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingu kohta

(1) Krediidiandja ja krediidiagent teevad elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingut käsitleva selge ja arusaadava üldise teabe tarbijale püsival andmekandjal või elektrooniliselt igal kättesaadavaks.

(2) Üldine teave peab sisaldama vähemalt järgmist:

- 1) krediidiandja või -vahendaja nimi ja aadress;
- 2) eesmärgid, milleks krediiti võib kasutada;
- 3) tagatise liigid, sealhulgas asjakohasel juhul võimalus, et tagatis antakse teises liikmesriigis;
- 4) krediidilepingu võimalik kestus;
- 5) pakutava intressi liik, vastavalt kas tegemist on fikseeritud või fikseerimata intressimäära või mõlemaga, ning fikseeritud ja fikseerimata intressimäära omaduste lühikirjeldus, sealhulgas teave kummagi intressimääraga seotud tagajärgede kohta tarbijale;
- 6) teave välisriigi vääringu või vääringute kohta, sealhulgas selgitus välisriigi vääringus krediidilepingu sõlmimise võimalike tagajärgede kohta tarbijale, kui krediidiandja pakub lepingu sõlmimist välisriigi vääringus;
- 7) tüüpiline näide, mis kajastab kasutusse võetavat krediidisummat või krediidi ülempiiri, krediidi kogukulu tarbijale, kõigi tarbija poolt krediidi tagasimaksmiseks ja krediidi kogukulu kandmiseks tehtavate maksete kogusummat ja krediidi kulukuse määra;
- 8) lisakulud, mis ei sisaldu krediidi kogukulus tarbijale ja mis tuleb seoses tarbijakrediidilepinguga tasuda;
- 9) erinevad võimalused krediidi tagasimaksmiseks krediidiandjale, sealhulgas perioodiliste tagasimaksete summa, arv ja sagedus;
- 10) kohaldataval juhul selge ja kokkuvõtlik viide, et tarbijakrediidilepingu tingimuste täitmine ei taga tarbijakrediidilepingu alusel kasutusse võetud krediidi tagasimaksmist;
- 11) krediidi ennetähtaegse tagasimaksmisega otseselt seotud tingimuste kirjeldus;
- 12) teave selle kohta, kas kinnisasja hindamine on vajalik ning kui hindamine on vajalik, siis kes vastutab selle eest, et hindamine läbi viiakse, samuti teave selle kohta, kas tarbijale tekib sellega seoses kulusid;
- 13) teave kohustuse kohta sõlmida kõrvalleping, kui krediidi saamiseks või pakutavatel tingimustel krediidi saamiseks on kohustuslik sõlmida kõrvalleping, ning kohaldataval juhul selgitus selle kohta, et kõrvallepingu võib sõlmida ka mõne muu isikuga peale krediidiandja;
- 14) üldine hoiatus tarbijakrediidilepinguga võetud kohustuste täitmata jätmise tagajärgede kohta.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

8. peatükk Nõuded krediidiandja või -vahendaja kapitalile ja vara hoidmisele

§ 54. Krediidiandja või -vahendaja aktsia- ja osakapital

(1) Krediidiandja või äriühingust krediidivahendaja aktsia- või osakapital peab olema täielikult sisse makstud.

(2) Krediidiandja aktsia- või osakapital peab olema vähemalt 50 000 eurot.

§ 55. Krediidivahendaja vara hoidmine ja vastutuskindlustus

(1) Krediidivahendaja, kes on ka krediidi väljamaksja või kelle arvele laekuvad tarbijate tagasimaksed, on kohustatud hoidma krediidiandja ja tarbija makstud summad eraldi arvelduskontodel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud arvelduskontodel olevaid vahendeid ei või krediidivahendaja kasutada oma majandustegevuses, need ei kuulu tema pankrotivara hulka ja nende arvel ei saa rahuldada võlausaldajate nõudeid.

(3) Tarbija poolt krediidivahendajale tasutud maksed loetakse krediidiandjale tasutuks olenemata sellest, kas vahendaja on need krediidiandjale edastanud või mitte. Kui krediidiandja maksab krediidi välja krediidivahendaja kaudu, loetakse krediit väljastatuks, kui tarbija on raha kätte saanud.

(4) Kutsealase hooletusega tekitatud kahju hüvitamise tagamiseks peab hüpoteekkrediidivahendaja sõlmima kohustusliku vastutuskindlustuslepingu järgmistel tingimustel:

- 1) kindlustusjuhtum on hüpoteekkrediidivahendaja või tema esindaja poolt kutsealase hooletusega vahendatava krediidilepingu järgsele tarbijale otsese varalise kahju tekitamine;
- 2) kindlustussumma miinimumväärtus vastab komisjoni delegeeritud määruses (EL) nr 1125/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/17/EL seoses regulatiivsete tehniliste standarditega, millele määratakse kindlaks krediidivahendajate kutsealase vastutuskindlustuse või võrreldava tagatise miinimumväärtus (ELT L 305, 24.10.2014, lk 1–2), sätestatule;
- 3) kindlustuskaitse kehtib Euroopa Majanduspiirkonnas;

4) kindlustuskaitse kehtib kahjude kohta, mille tekkimise põhjuseks olnud sündmus või tegu leidis aset kindlustusperioodi jooksul või mille nõue esitatakse kindlustusperioodi jooksul, kui kindlustusleping katab hüpoteekkrediidivahendaja varalise vastutuse kuni lepingust tuleneva nõude aegumistähtaaja möödumiseni. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(5) Käesoleva seaduse alusel sõlmitud vastutuskindlustusleping ei pea katma kahju, mis:
1) tekib hüpoteekkrediidivahendaja kohustuste tahtliku rikkumise tõttu;
2) on hüpoteekkrediidivahendaja vastutuskindlustuse lepinguid sõlmivate kindlustusandjate kindlustustingimuste kohaselt tavaliselt välistatud tulenevalt rahvusvahelisest kindlustus- või edasikindlustuspraktikast. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(6) Vastutuskindlustuslepingu asemel võib hüpoteekkrediidivahendaja kutsealase hooletusega tekitatud kahju hüvitamise tagamiseks sõlmida kindlustusandjaga või krediidi- või finantseerimisasutusega garantiilepingu, mis peab olema samaväärne käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatuga. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(7) Vastutuskindlustuslepingu sõlmimise kohustust ei ole krediidiagendil, kelle suhtes on hüpoteekkrediidiandja andnud kinnituse, et ta vastutab tema vahendustegevuse eest. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

9. peatükk Raamatupidamine ja aruandlus

§ 56. Raamatupidamise korraldamine

(1) Raamatupidamisarvestust ja aruandlust korraldatakse vastavalt käesolevas seaduses, raamatupidamise seaduses, krediidiandja või -vahendaja põhikirjas ja raamatupidamise sise-eeskirjas ning muudes õigusaktides sätestatule.

(2) Raamatupidamine peab tagama tõese teabe saamise krediidiandja või -vahendaja finantsseisundi ja majandustegevuse kohta.

(3) Krediidiandja või äriühingust krediidivahendaja esitab Finantsinspeksioonile majandusaasta aruande, vandeaudiitori aruande ärakirja, kasumi jaotamise või kahjumi katmise ettepaneku ja otsuse ning üldkoosoleku protokollil väljavõtte majandusaasta aruande kinnitamise või kinnitamata jätmise otsuse kohta kahe nädala jooksul pärast aktsionäride või osanike üldkoosoleku toimumist.

(4) Krediidivahendaja või välisriigi krediidivahendaja Eesti filiaal kohustub raamatupidamise aastaaruandes kajastama tarbijatele vahendatud tarbimiskrediidi kogusumma. [RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 57. Aruanded ja nende esitamine

(1) Krediidiandja või -vahendaja koostab ja esitab Finantsinspeksioonile aruanded käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides sätestatud korras.

(2) Järelevalve eesmärgil Finantsinspeksioonile esitatavate regulaarsete aruannete periood on kvartal ning aruanded tuleb esitada Finantsinspeksioonile ühe kuu jooksul pärast aruandeperioodi lõppu. Kui aruande esitamise viimane kuupäev on puhkepäev, tuleb regulaarne aruanne esitada hiljemalt puhkepäevale järgneval esimesel tööpäeval.

(3) Finantsinspeksioonile järelevalve eesmärgil esitatud aruannete põhjal võib Finantsinspeksioon või krediidiandja või -vahendaja esitada andmeid Rahandusministeeriumile Vabariigi Valitsuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks ning Eesti Pangale seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

(4) Finantsinspeksioonil on lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule õigus nõuda ühekordselt või regulaarselt esitatavaid aruandeid ja andmeid, mis on vajalikud järelevalve teostamiseks käesolevas seaduses sätestatud ulatuses.

(5) Finantsinspeksioonile esitatavate krediidiandja või -vahendaja, välisriigi krediidiandja või -vahendaja filiaali ning Eestis piiriüleselt teenuseid osutava krediidiandja või -vahendaja aruannete vormid, koostamise meetodika ja esitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

§ 58. Järelevalve eesmärgil esitatud aruande kontroll ja puuduste kõrvaldamine

(1) Finantsinspeksioon kontrollib järelevalve eesmärgil esitatud aruande vastavust nõuetele esimesel võimalusel pärast aruande laekumist.

(2) Kui Finantsinspeksioon tuvastab järelevalve eesmärgil esitatud aruandes puudusi, teavitab ta sellest aruande esitajat.

(3) Järelevalve eesmärgil esitatud aruande esitaja on kohustatud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul puudused kõrvaldama ning esitama Finantsinspeksioonile korrigeeritud aruande. Korrigeeritud aruanne tuleb Finantsinspeksioonile esitada ka juhul, kui aruande esitaja ise tuvastab varem esitatud andmetes vea.

(4) Järelevalve eesmärgil esitatud aruande koostamisel kasutatud algandmete allikaks olevaid dokumente on aruande esitaja kohustatud säilitama vähemalt viis aastat.

§ 59. Audiitorkontroll

Krediidiandja raamatupidamise aastaaruanne peab olema auditeeritud.

§ 60. Audiitori informeerimiskohustus

(1) Audiitor on kohustatud viivitamata teavitama kirjalikult Finantsinspeksiooni krediidiandja või -vahendaja auditeerimise käigus talle teatavaks saanud asjaoludest, mille tagajärjeks on või võib olla:

- 1) krediidiandja või -vahendaja tegevust reguleerivate õigusaktide nõuete oluline rikkumine;
- 2) krediidiandja või -vahendaja edasise tegevuse katkemise oht;
- 3) vastupidine arvamus või märkustega vandeaudiitori aruanne raamatupidamise aastaaruande kohta;
- 4) olukord, mille tõttu krediidiandja või -vahendaja ei ole võimeline täitma oma kohustusi, või oht sellise olukorra tekkeks;
- 5) krediidiandja või -vahendaja juhi või töötaja tegudest tulenev oluline varaline kahju krediidiandjale või -vahendajale või tarbijale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt Finantsinspeksioonile andmete edastamisega ei rikuta õigusakti või lepinguga audiitorile pandud konfidentsiaalsusnõuet.

10. peatükk

Ümberkujundamine, ühinemine ja jagunemine

§ 61. Ümberkujundamine

Krediidiandja või -vahendaja ümberkujundamine ei ole lubatud.

§ 62. Ühinemine

(1) Krediidiandja või -vahendaja ühinemine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Kui krediidiandja või -vahendaja on ühendav ühing ja ta jätkab oma tegevust krediidiandja või -vahendajana, tuleb tal viivitamata pärast tema ühinemise äriregistrisse kandmist teavitada Finantsinspeksiooni ja esitada teave muutunud andmete kohta vastavalt käesoleva seaduse §-s 94 sätestatule.

(3) Krediidiandja või -vahendaja ühinemisel vastavalt äriseadustiku § 391 lõikele 1 teise äriühinguga või sama paragrahvi lõikele 2 uue äriühingu asutamise teel krediidiandja või -vahendaja tegevusluba üle ei anta.

(4) Kui krediidiandja või -vahendaja ühineb uue äriühingu asutamise teel või muu ühendava äriühinguga, kellel ei ole tegevusluba krediidiandja või -vahendajana tegutsemiseks, peab krediidiandja või -vahendajana tegutsemiseks ühinemise tulemusel asutatav krediidiandja või -vahendaja või ühendav äriühing taotlema tegevusloa vastavalt käesoleva seaduse §-des 10–12 sätestatule enne ühinemise äriregistrisse kandmist.

§ 63. Jagunemine

(1) Krediidiandja või -vahendaja jagunemine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Krediidiandja või -vahendaja jagunemisel eraldumise teel vastavalt äriseadustiku § 434 lõikele 4 tegevusluba eralduvale äriühingule üle ei anta. Kui eraldumise teel jagunemisel jätkab jagunev krediidiandja või -vahendaja oma tegevust krediidiandja või -vahendajana, tuleb tal viivitamata pärast tema jagunemise äriregistrisse kandmist teavitada Finantsinspeksiooni ja esitada teave muutunud andmete kohta vastavalt käesoleva seaduse § s 94 sätestatule.

(3) Krediidiandja või -vahendaja jagunemisel jaotumise teel vastavalt äriseadustiku § 434 lõikele 2 krediidiandja või -vahendaja tegevusluba üle ei anta ning krediidiandja või -vahendaja tegevusluba lõppeb.

(4) Jagunemise korral krediidiandja või -vahendaja vara üleandmisel omandavale äriühingule, kes ei ole krediidiandja või -vahendaja, tuleb krediidiandja või -vahendajana tegutsemiseks omandaval äriühingul taotleda tegevusluba vastavalt käesoleva seaduse §-des 10–12 sätestatule enne jagunemise äriregistrisse kandmist.

11. peatükk

Krediidiandja või -vahendaja lõpetamine

§ 64. Lõpetamine

(1) Krediidiandja või -vahendaja lõpetamine toimub äriseadustikus sätestatud korras, kui käesolevast seadusest ei tulene teisiti.

(2) Krediidiandja või -vahendaja lõpetamine võib toimuda üksnes Finantsinspektsiooni loal.

(3) Krediidiandja või -vahendaja lõpetamise loa saamiseks esitab krediidiandja või -vahendaja Finantsinspektsioonile avalduse, millele lisatakse järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) krediidiandja või -vahendaja üldkoosoleku otsus lõpetamise ja selleks loa taotlemise kohta;
- 2) krediidiandja või -vahendaja hinnang enda lõpetamise mõju kohta tema klientide huvidele;
- 3) krediidiandja või -vahendaja regulaarne aruanne perioodi kohta viimasest regulaarse aruande esitamisest kuni käesoleva lõike punktis 1 nimetatud otsuse tegemiseni.

(4) Krediidiandja või -vahendaja lõpetamise loa taotluse menetlemisele, esitatud andmete kontrollimisele ja selle kontrollimisele, kas krediidiandja või -vahendaja lõpetamine vastab tema klientide huvidele, kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 14 sätestatut.

(5) Otsuse krediidiandja või -vahendaja lõpetamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspektsioon ühe kuu jooksul pärast kõigi vajalike dokumentide ja andmete esitamist, kuid mitte hiljem kui kahe kuu jooksul pärast vastava avalduse saamist.

(6) Finantsinspektsioon võib keelduda krediidiandja või -vahendaja lõpetamise loa andmisest, kui krediidiandja või -vahendaja lõpetamine on vastuolus tema klientide huvidega.

(7) Otsuse krediidiandja või -vahendaja lõpetamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspektsioon viivitamata krediidiandjale või -vahendajale teatavaks.

§ 65. Pankrot

(1) Krediidiandja või -vahendaja suhtes võib pankrotiavalduse esitada Finantsinspektsioon.

(2) Tegutsev krediidiandja või -vahendaja teavitab võlgnikuna enda suhtes või võlausaldaja poolt krediidiandja või -vahendaja suhtes pankrotiavalduse esitamisest viivitamata Finantsinspektsiooni.

12. peatükk

Krediidiandja või -vahendaja tegutsemine välisriigis ning välisriigi krediidiandja või -vahendaja tegutsemine Eestis

§ 66. Krediidiandja või -vahendaja tegevus välisriigis

(1) Eestis asutatud ja tegevusluba omav krediidiandja või -vahendaja võib välisriigis osutada käesoleva seaduse §-s 3 või 4 nimetatud teenust, asutades selleks filiaali või osutades teenust piiriülevalt.

(2) Teises lepinguriigis hüpoteekkrediidivahendaja poolt krediidi vahendamise ja nõustamisteenuse osutamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 71 ja 72 sätestatut. Muid teenuseid võib hüpoteekkrediidivahendaja osutada lepinguriigis vastavalt lepinguriigi õigusaktides sätestatule.

(3) Eesti krediidiandja või -vahendaja poolt, kes ei ole hüpoteekkrediidivahendaja, lepinguriigis ning Eesti krediidiandja või -vahendaja poolt käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatata välisriigis (edaspidi *kolmas riik* ning kolmas riik ja lepinguriik koos *välisriik*) teenuste osutamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 67–70 sätestatut. Teenuste osutamisel välisriigis tuleb krediidiandjal ja -vahendajal järgida käesolevas seaduses ja selle alusel antud õigusaktides ning välisriigi õigusaktides sätestatud nõudeid.

(4) Piiriüleselt teenuse osutamine on krediidiandja või -vahendaja teenuse osutamine riigis, kus tema või tema filiaal ei ole registreeritud.

(5) Kui krediidiandja soovib kasutada välisriigi krediidiagendi, peetakse krediidiagendi kasutamist võrdseks piiriüleselt teenuse osutamisega ja sellele kohaldatakse piiriüleselt teenuse osutamist reguleerivaid käesoleva peatüki sätteid.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 67. Krediidiandja või -vahendaja filiaal välisriigis

(1) Krediidiandja või -vahendaja, kes soovib asutada filiaali välisriigis, taotleb Finantsinspeksioonilt sellekohase loa (edaspidi käesolevas peatükis *filiaali asutamise luba*).

(2) Filiaali asutamise loa taotlemiseks esitab krediidiandja või -vahendaja Finantsinspeksioonile kirjaliku taotluse ning järgmised andmed ja dokumendid (edaspidi käesolevas peatükis taotlus, andmed ja dokumendid koos *taotlus*):

- 1) selle välisriigi nimi, kus soovitakse filiaal asutada;
- 2) filiaali asukoha aadress välisriigis;
- 3) käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud nõuetele vastav äriplaani filiaalina välisriigis tegutsemise kohta;
- 4) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 3 nimetatud andmed filiaali juhtide kohta.

(3) Taotlus esitatakse eesti keeles. Finantsinspeksiooni nõudmisel esitatakse andmed ja dokumendid koos vandetõlgi tehtud või notariaalselt kinnitatud tõlkega selle välisriigi ametlikku keelde või ühte ametlikest keeltest, kus krediidiandja või -vahendaja soovib filiaali asutada.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 68. Filiaali asutamise loa taotluse menetlemine ja loa andmise otsus

(1) Filiaali asutamise loa taotluse menetlemisele ning esitatud andmete, taotleja finantsseisundi, organisatsioonilise ülesehituse ja tehniliste süsteemide ning filiaali asutamiseks piisavate vahendite olemasolu kontrollimisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-s 14 sätestatud.

(2) Otsuse filiaali asutamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon kahe kuu jooksul kõigi vajalike andmete ja dokumentide saamisest arvates, kuid mitte hiljem kui kolme kuu möödumisel vastava taotluse saamisest arvates.

(3) Otsuse filiaali asutamise loa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon viivitamata krediidiandjale või -vahendajale teatavaks.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 69. Filiaali asutamise loa andmisest keeldumise alused

Finantsinspeksioon võib keelduda filiaali asutamise loa andmisest, kui:

- 1) filiaali juhid ei vasta käesolevas seaduses krediidiandja või -vahendaja juhtide suhtes kehtestatud nõuetele;
- 2) filiaali asutamise loa taotlemisel esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses või selle alusel kehtestatud õigusaktis sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või puudulikud;
- 3) krediidiandja või -vahendaja organisatsiooniline ülesehitus ja krediidiandja või -vahendaja vahendid ei ole piisavad äriplaanis nimetatud teenuste osutamiseks välisriigis;
- 4) filiaali asutamine välisriigis või krediidiandja või -vahendaja esitatud äriplaani rakendamine võib kahjustada krediidiandja või -vahendaja tegevuse usaldusväärust Eestis või välisriigis;
- 5) välisriigi finantsjärelevalve asutusel ei ole õiguslikku alust või võimalusi Finantsinspeksiooniga koostöö tegemiseks, mille tõttu ei ole Finantsinspeksioonil võimalik teostada vajalikul tasemel järelevalvet välisriigis asutatud filiaali üle.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 70. Filiaali asutamise loa kehtetuks tunnistamine

(1) Finantsinspeksioon võib tunnistada välisriigis filiaali asutamise loa kehtetuks, kui:

- 1) krediidiandja või -vahendaja on filiaali asutamise loa taotlemisel esitanud valeandmeid, millel oli loa andmise otsustamisel oluline tähendus, samuti muul juhul, kui krediidiandja või -vahendaja on esitanud või tema eest on esitatud Finantsinspeksioonile valeandmeid;
- 2) krediidiandja või -vahendaja on olulisel määral rikkunud asjaomase välisriigi õigusaktide nõudeid;
- 3) krediidiandja või -vahendaja või tema filiaal ei vasta kehtivatele filiaali asutamise loa saamise tingimustele;
- 4) krediidiandja või -vahendaja ei esita filiaali kohta Finantsinspeksioonile nõuetekohaseid aruandeid;
- 5) krediidiandja või -vahendaja või tema filiaali juhti on karistatud majanduslase, ametialase, varavastase või avaliku usalduse vastase süüteo eest või terrorikuriteo või selle toimepanemisele suunatud tegevuse rahastamise või toetamise eest ning karistusandmed ei ole karistusregistri seaduse kohaselt karistusregistrist kustutatud või krediidiandja või -vahendaja või tema filiaali juhi suhtes on kohaldatud rahvusvahelist sanktsiooni;
- 6) krediidiandja või -vahendaja ei ole ettenähtud tähtpäevaks või ettenähtud ulatuses täitnud Finantsinspeksiooni ettekirjutust;
- 7) krediidiandja või -vahendaja tegevusluba on kehtetuks tunnistatud;
- 8) ilmnevad käesoleva seaduse §-s 69 sätestatud asjaolud.

(2) Filiaali asutamise loa kehtetuks tunnistamise otsuse teeb Finantsinspeksioon krediidiandjale või -vahendajale ning välisriigi finantsjärelevalve asutusele viivitamata teatavaks.

(3) Pärast filiaali asutamise loa kehtetuks tunnistamisest teadasaamist lõpetab krediidiandja või -vahendaja teenuste osutamise selles välisriigis asutatud filiaali kaudu Finantsinspeksiooni määratud tähtpäevaks.
[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 71. Hüpotekkkrediidivahendaja filiaal lepinguriigis

(1) Hüpotekkkrediidivahendaja, kes soovib asutada filiaali teises lepinguriigis, teavitab oma kavatsusest Finantsinspeksiooni ning esitab Finantsinspeksioonile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) selle lepinguriigi nimi, kus filiaal soovitakse asutada;
- 2) filiaali asukoha aadress lepinguriigis;
- 3) filiaali juhtide nimed;
- 4) filiaalis osutada kavandatavate teenuste kirjeldus;
- 5) teave krediidiandja kohta, kellega hüpotekkkrediidivahendaja on seotud, ja selle kohta, kas krediidiandja vastutab hüpotekkkrediidivahendaja tegevuse eest lepinguriigis täielikult ja tingimusteta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid esitatakse eesti keeles. Finantsinspeksiooni nõudmisel esitatakse andmed ja dokumendid koos vandetõlgi tehtud või notariaalselt kinnitatud tõlkega selle lepinguriigi ametlikku keelde või ühte ametlikest keeltest, kus hüpotekkkrediidivahendaja soovib filiaali asutada.

(3) Finantsinspeksioon teeb otsuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele edastamise või sellest keeldumise kohta käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud alustel ühe kuu jooksul kõigi nõutud andmete ja dokumentide saamisest arvates. Otsuse andmete ja dokumentide edastamise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspeksioon viivitamata hüpotekkkrediidivahendajale teatavaks.

(4) Finantsinspeksioon võib jätta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid läbi vaatamata, kui:

- 1) edastamiseks esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või on puudulikud;
- 2) Finantsinspeksiooni nõutud andmeid või dokumente ei ole ettenähtud tähtaja jooksul esitatud.

(5) Finantsinspeksioon võib teha otsuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide edastamisest keeldumise kohta, kui:

- 1) hüpotekkkrediidivahendaja finantsseisund, organisatsiooniline ülesehitus või muud võimalused ei ole piisavad taotluses nimetatud kavandatavate teenuste osutamiseks lepinguriigis;
- 2) filiaali asutamine või taotluses nimetatud kavandatavate teenuste osutamine võib kahjustada tarbijate huve, hüpotekkkrediidivahendaja finantsseisundit või tegevuse usaldusväärsus;
- 3) edastamiseks esitatud andmed või dokumendid on ebaõiged, eksitavad või puudulikud.

(6) Hüpotekkkrediidivahendaja võib lepinguriigis filiaali asutada vastavalt teise lepinguriigi õigusaktides sätestatule.

(7) Hüpotekkkrediidivahendaja teavitab Finantsinspeksiooni muudatusest käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetes või dokumentides võimaluse korral vähemalt üks kuu enne muudatuse rakendumist või vahetult pärast selle toimumist. Finantsinspeksioon teavitab sellest muudatusest ka vastava lepinguriigi finantsjärelevalve asutust.

(8) Finantsinspeksioon võib oma ettekirjutusega keelata hüpotekkkrediidivahendajal tegutsemise teises lepinguriigis asutatud filiaali kaudu, kui:

- 1) esineb käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud alus andmete ja dokumentide edastamisest keeldumise kohta;
- 2) lepinguriigi finantsjärelevalve asutus on Finantsinspeksiooni teavitanud lepinguriigi õigusaktis sätestatud või lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse esitatud tingimuste rikkumisest hüpotekkkrediidivahendaja poolt.

(9) Finantsinspeksioon toimetab käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud ettekirjutuse hüpotekkkrediidivahendajale viivitamata kätte. Hüpotekkkrediidivahendaja on kohustatud lõpetama oma teenuste osutamise selles lepinguriigis Finantsinspeksiooni määratud tähtpäevaks.
[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 72. Teenuste osutamine piiriülel

(1) Krediidiandja või -vahendaja, kes kavatseb osutada välisriigis teenuseid piiriülel, teavitab sellest Finantsinspeksiooni ning esitab Finantsinspeksioonile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) selle riigi nimi, kus kavatsetakse osutada teenuseid piiriülel;
- 2) kavandatavate piiriülel osutatavate teenuste kirjeldus;

3) teave krediidiandjate kohta, kellega krediidivahendaja on seotud, ja selle kohta, kas krediidiandja vastutab krediidivahendaja tegevuse eest välisriigis täielikult ja tingimusteta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid esitatakse eesti keeles.

(3) Kui hüpoteekkrediidivahendaja kavatab osutada teenuseid piiriüleselt lepinguriigis, esitab ta Finantsinspektsiooni nõudmisel andmed ja dokumendid koos vandetõlgi tehtud või notariaalselt kinnitatud tõlkega selle lepinguriigi ametlikku keelde või ühte ametlikest keeltest, kus hüpoteekkrediidivahendaja soovib teenuseid piiriüleselt osutada.

(4) Finantsinspektsioon teeb otsuse hüpoteekkrediidivahendaja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele edastamise või sellest keeldumise kohta käesoleva paragrahvi lõikes 6 sätestatud alustel ühe kuu jooksul kõigi nõutud andmete ja dokumentide saamisest arvates. Otsuse andmete ja dokumentide edastamise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspektsioon viivitamata hüpoteekkrediidivahendajale teatavaks.

(5) Finantsinspektsioon võib jätta käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid läbi vaatamata, kui need:

- 1) ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või on puudulikud;
- 2) Finantsinspektsiooni nõutud andmeid või dokumente ei ole ettenähtud tähtaja jooksul esitatud.

(6) Finantsinspektsioon võib teha otsuse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele edastamisest keeldumise kohta, kui:

- 1) esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või puudulikud;
- 2) hüpoteekkrediidivahendaja finantsseisund, organisatsiooniline ülesehitus või muud võimalused ei ole piisavad lepinguriigis teenuste osutamiseks piiriüleselt;
- 3) teenuste osutamine piiriüleselt võib kahjustada tarbijate huve, tema finantsseisundit või tegevuse usaldusväärsust.

(7) Krediidiandja või -vahendaja võib alustada teenuste osutamist piiriüleselt vastavalt välisriigi õigusaktides sätestatule. Hüpoteekkrediidivahendaja võib alustada lepinguriigis teenuste osutamist piiriüleselt ühe kuu möödumisel Finantsinspektsioonilt käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teate saamisest.

(8) Krediidiandja või -vahendaja teavitab Finantsinspektsiooni muudatusest käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmetes või dokumentides võimaluse korral vähemalt üks kuu enne muudatuse rakendumist või vahetult pärast selle toimumist. Kui hüpoteekkrediidivahendaja osutab lepinguriigis teenuseid piiriüleselt, teavitab Finantsinspektsioon muudatusest selle lepinguriigi finantsjärelevalve asutust.

(9) Finantsinspektsioon võib oma ettekirjutusega keelata krediidiandjal või -vahendajal teenuste osutamise piiriüleselt, kui:

- 1) esitatud andmed või dokumendid ei vasta käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või need on ebaõiged, eksitavad või puudulikud;
- 2) krediidiandja või -vahendaja finantsseisund, organisatsiooniline ülesehitus või muud võimalused ei ole piisavad lepinguriigis teenuste osutamiseks piiriüleselt;
- 3) teenuste osutamine piiriüleselt võib kahjustada tarbijate huve, krediidiandja või -vahendaja finantsseisundit või tegevuse usaldusväärsust;
- 4) välisriigi finantsjärelevalve asutus on Finantsinspektsiooni teavitanud välisriigi õigusaktis sätestatud või välisriigi finantsjärelevalve asutuse esitatud tingimuste rikkumisest krediidiandja või -vahendaja poolt.

(10) Finantsinspektsioon toimetab käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud ettekirjutuse krediidiandjale või -vahendajale viivitamata kätte. Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud piiriüleselt teenuste osutamise lõpetama Finantsinspektsiooni määratud tähtpäevaks.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 73. Välisriigi krediidiandja või -vahendaja tegevus Eestis

(1) Isik, kes päritoluriigi õigusaktide kohaselt võib anda krediiti või vahendada krediiti või osutada nõustamisteenust, võib päritoluriigis pädeva järelevalveasutuse väljastatud tegevusloa alusel Eestis osutada samasugust teenust, asutades selleks filiaali või osutades Eestis teenuseid piiriüleselt, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti. Päritoluriigiks käesoleva seaduse tähenduses peetakse riiki, kus isik on asutatud.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik, kes on asutatud teises lepinguriigis ning kes vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.02.2014, lk 34–85) hüpoteekkrediidivahendajale kehtestatud nõuetele ja kes lepinguriigi õigusaktide kohaselt võib vahendada elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediiti või osutada nõustamisteenust (edaspidi *lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja*), võib päritoluriigis väljastatud tegevusloa alusel Eestis osutada samasugust teenust, asutades selleks filiaali või osutades Eestis teenuseid piiriüleselt. Sellisele teenuse osutamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 77 ja 78 sätestatud.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

(3) Kui välisriigi krediidiandja soovib kasutada Eestis tegutsevat krediidiagenti, peetakse krediidiagendi kasutamist võrdseks piiriülesest teenuste osutamisega ja sellele kohaldatakse piiriülesest teenuste osutamisest reguleerivaid käesoleva peatüki sätteid.

(4) Teenuste osutamisel Eestis peab välisriigi krediidiandja või -vahendaja järgima käesoleva seadusega ja selle alusel tema tegevuse kohta kehtestatud nõudeid ning muid Eesti õigusaktidest tulenevaid nõudeid Eestis tegutsemise kohta.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ei kohaldata:

1) lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendajale, kes vahendab krediidilepinguid, mida pakuvad krediidiandjad, kes ei ole krediidiastutused Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiastutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiastutuste ja investimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.06.2013, lk 338–436), tähenduses ja kellel ei ole Eestis filiaali asutamiseks või piiriülesest teenuste osutamiseks luba;

2) ainult ühe lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendajaga seotud krediidivahendajale.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 74. Välisriigi krediidiandja või -vahendaja filiaal Eestis ja piiriülesest teenuste osutamine Eestis

(1) Välisriigi krediidiandja või -vahendaja on kohustatud Eestis filiaali asutamiseks või piiriülesest teenuste osutamiseks taotlema Finantsinspeksioonilt luba (edaspidi käesolevas paragrahvis ning §-des 75 ja 76 *luba*).

(2) Loa taotlemisel esitatakse Finantsinspeksioonile kirjalik taotlus ning järgmised andmed ja dokumendid:

1) krediidiandja või -vahendaja nimi ja aadress;

2) käesoleva seaduse § 12 lõike 1 punktis 3 sätestatud andmed krediidiandja või -vahendaja juhtide ning filiaali juhtide kohta;

3) käesoleva seaduse §-s 31 sätestatud andmed ja dokumendid krediidiandjas või -vahendajas olulist osalust omavate aktsionäride või osanike kohta;

4) krediidiandjale või -vahendajale väljastatud tegevusloa ulatus ja tegevusloa väljastanud asutuse andmed;

5) filiaali asutamise korral selle ärinimi ja aadress;

6) filiaali asutamise korral äriseadustiku § 386 lõike 2 punktides 1, 3, 4 ja 5 nimetatud andmed ja dokumendid;

7) olemasolu korral kahe viimase majandusaasta aruanded;

8) käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud tingimustele vastav äriplaan, milles näidatakse kõik krediidiandja või -vahendaja Eestis osutatavad teenused;

9) krediidiagendi olemasolu korral tema nimi, registri- või isikukood või selle puudumise korral sünniaeg ja -koht ning aadress.

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud andmetele tuleb välisriigi krediidiandjal või -vahendajal Finantsinspeksioonile esitada päritoluriigi finantsjärelevalve asutuse:

1) nõusolek filiaali asutamiseks Eestis või Eestis piiriülesest teenuste osutamiseks;

2) kinnitus selle kohta, et krediidiandjal või -vahendajal on päritoluriigis kehtiv tegevusluba ning tema tegevus on korrektne ja kooskõlas hea tavaga;

3) andmed krediidiandja või -vahendaja finantsseisundi kohta, sealhulgas päritoluriigis krediidiandja või -vahendaja klientide suhtes rakendatava tarbijakaitseskeemi kirjeldus.

(4) Käesolevas paragrahvis nimetatud võõrkeelsed andmed ja dokumendid esitatakse koos vandetõlgi tehtud või notariaalselt kinnitatud eestikeelse tõlkega. Finantsinspeksiooni nõusolekul võib nimetatud andmed ja dokumendid esitada ka mõnes muus keeles.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 75. Loa taotluse menetlemine ja loa kehtetuks tunnistamine

(1) Loa taotluse menetlemisele, andmete kontrollimisele ning loa andmisele ja kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 14–16, 18 ja 19 sätestatud, kui käesolevast paragrahvist ei tulene teisiti.

(2) Lisaks käesoleva seaduse §-s 16 sätestatud alustele võib Finantsinspeksioon keelduda loa andmisest, kui:

1) krediidiandja või -vahendaja päritoluriigi õigusaktid ei kohusta teostama piisavat järelevalvet või Finantsinspeksioonil on alust arvata, et välisriigi finantsjärelevalve asutus ei taga piisavat järelevalvet taotleja üle;

2) välisriigi finantsjärelevalve asutusel ei ole õiguslikku alust, võimalusi või valmisolekut piisavaks ja tõhusaks koostööks Finantsinspeksiooniga;

3) Finantsinspeksioonil on alust arvata, et ei ole võimalik vajalikus ulatuses kontrollida või tagada käesolevas seaduses või muudes õigusaktides sätestatud nõuete täitmist taotleja poolt;

4) välisriigi krediidiandja või -vahendaja organisatsiooni struktuur ei vasta kavandatava tegevuse sisule või ei ole tema finantsseisund Finantsinspeksiooni arvamusel kohaselt piisavalt tugev või

5) taotleja tegevuse suhtes ei kohaldata tema päritoluriigis käesoleva seadusega krediidiandjale või -vahendajale ettenähtud nõuetega vähemalt sama rangeid nõudeid.

(3) Finantsinspeksioon võib tunnistada loa kehtetuks, kui ilmnevad käesoleva seaduse §-s 16 või käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud asjaolud.
[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 76. Loa muutmine

(1) Välisriigi krediidiandja või -vahendaja, kes soovib osutada Eestis teenuseid, mida ei ole nimetatud loa taotlemisel esitatud äriplaanis, taotleb Finantsinspeksioonilt loa muutmist.

(2) Loa muutmiseks esitab välisriigi krediidiandja või -vahendaja Finantsinspeksioonile käesoleva seaduse § 74 lõike 2 punktides 1–5 ja 8 nimetatud andmed ja dokumendid.

(3) Filiaali asutamise loa muutmise taotluse menetlemisele, andmete kontrollimisele ja loa muutmise otsustamisele kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 14–16 sätestatud.
[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 77. Lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja filiaal ja teenuste osutamine Eestis piiriüleselt

(1) Lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja, kes soovib asutada filiaali või osutada Eestis teenuseid piiriüleselt, teavitab sellest lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse kaudu Finantsinspeksiooni. Finantsinspeksioonile esitatakse järgmised andmed ja dokumendid:

1) kavandatavate filiaali teenuste või piiriüleselt osutatavate teenuste kirjeldus;
2) teave krediidiandjate kohta, kellega hüpoteekkrediidivahendaja on seotud, ja selle kohta, kas krediidiandja vastutab hüpoteekkrediidivahendaja tegevuse eest täielikult ja tingimusteta.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võõrkeelsed andmed ja dokumendid tuleb esitada koos vandetõlgi tehtud või notariaalselt kinnitatud eestikeelse tõlkega. Finantsinspeksiooni nõusolekul võib nimetatud andmed ja dokumendid esitada mõnes muus keeles.

(3) Finantsinspeksioon teavitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide saamisest viivitamata lepinguriigi finantsjärelevalve asutust. Lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja võib asutada filiaali või alustada Eestis piiriüleselt teenuste osutamist ühe kuu möödumisel päevast, kui Finantsinspeksioon on saanud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete ja dokumentide saamise järel enne hüpoteekkrediidivahendaja filiaali asutamist või kahe kuu jooksul andmete ja dokumentide saamisest arvates teatab Finantsinspeksioon hüpoteekkrediidivahendajale Eestis krediidivahendajana tegutsemise tingimused, mis ei ole reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/17/EL.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete või dokumentide muutumisest tuleb Finantsinspeksiooni teavitada võimaluse korral vähemalt üks kuu ette.

(6) Filiaali äriregistrisse kandmisel esitatakse Finantsinspeksiooni kinnitus käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmete saamise kohta.

(7) Finantsinspeksioon avalikustab teabe lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja kohta oma veebilehel vastavalt käesoleva seaduse §-s 20 sätestatule.
[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

§ 78. Nõuded lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja töötajatele

(1) Eestis filiaali asutanud või Eestis piiriüleselt teenuseid osutava lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja töötajate teadmised, oskused ja kogemused peavad vastama käesoleva seaduse §-s 40 sätestatud nõuetele.

(2) Finantsinspeksioon teeb koostööd lepinguriigi finantsjärelevalve asutusega töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste kontrollimiseks ning töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste suhtes kehtestatud nõuete kohta teabe vahetamiseks.

[RT I, 19.03.2015, 4- jõust. 21.03.2016]

13. peatükk Järelevalve

§ 79. Järelevalve alused ja teostamine

Finantsinspeksioon teostab järelevalvet krediidiandja või -vahendaja tegevuse üle vastavalt käesolevale seadusele, Finantsinspeksiooni seadusele ja muudele krediidiandja või -vahendaja tegevust reguleerivatele õigusaktidele ning nende alusel välja antud õigusaktides sätestatud korras.

§ 80. Järelevalve eesmärk

Järelevalve eesmärk on tagada krediidiandja või -vahendaja asutamise, tegevuse, sealhulgas krediidi andmise, krediidi vahendamise või nõustamisteenuse osutamise, ning krediidiandja ja -vahendaja juhtide ja töötajate teadmiste, oskuste ja kogemuste vastavus seadusele ja teistele õigusaktidele, pidades eelkõige silmas tarbijate huvide ja õiguste kaitset.

§ 81. Järelevalve ulatus

Finantsinspektsiooni järelevalvetegevus hõlmab:

- 1) kõiki krediidiandjaid ja -vahendajaid, kelle registrisse kantud asukoht on Eesti, sealhulgas käesoleva seaduse § 2 lõikes 8 nimetatud krediidiandjaid ja -vahendajaid;
- 2) Eesti krediidiandjate ja -vahendajate välisriikides asutatud tütarettevõtjast krediidiandjaid ja -vahendajaid ning filiaale, kui nende üle ei teosta järelevalvet välisriigi finantsjärelevalve asutus või kui selle riigi finantsjärelevalve asutusega on sõlmitud vastav kokkulepe;
- 3) välisriikide krediidiandjate ja -vahendajate Eestis asutatud tütarettevõtjast krediidiandjaid ja -vahendajaid ning filiaale, kui vastava välisriigi finantsjärelevalve asutusega ei ole kokku lepitud teisiti;
- 4) krediidiandja või -vahendajaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvaid äriühinguid.

§ 82. Järelevalve välisriigis filiaali asutanud krediidiandja või -vahendaja ning piiriüleselt teenuseid osutava krediidiandja või -vahendaja üle

(1) Kui krediidiandja või -vahendaja, kelle filiaal on asutatud välisriigis või kes osutab välisriigis teenuseid piiriüleselt, rikub välisriigis kehtestatud õigusaktide nõudeid, rakendab Finantsinspektsioon välisriigi finantsjärelevalve asutuse ettepanekul viivitamata meetmeid rikkumise lõpetamiseks. Finantsinspektsioon teeb rakendatud meetmed välisriigi finantsjärelevalve asutusele teatavaks.

(2) Tegevusloa ja välisriigis filiaali asutamise loa kehtetuks tunnistamise teeb Finantsinspektsioon viivitamata teatavaks selle välisriigi finantsjärelevalve asutusele, kus krediidiandja või -vahendaja osutab teenuseid piiriüleselt või kus krediidiandja või -vahendaja filiaal on asutatud.

(3) Krediidiandja või -vahendaja filiaal või krediidiandja või -vahendaja, kes osutab teenuseid piiriüleselt, peab välisriigi finantsjärelevalve asutuse nõudmisel esitama teabe, mis on vajalik järelevalve teostamiseks filiaali või krediidiandja või -vahendaja tegevuse üle selles riigis.

§ 83. Järelevalve Eestis asutatud välisriigi krediidiandja või -vahendaja filiaalide üle

(1) Finantsinspektsioon võib nõuda välisriigi krediidiandjalt või -vahendajalt, kes osutab teenuseid Eestis, aruandeid, lisaandmeid ja -dokumente, mis on vajalikud tema üle järelevalve teostamiseks käesolevas seaduses sätestatud ulatuses, samuti andmeid, mis on vajalikud statistika kogumiseks.

(2) Välisriigi krediidiandja või -vahendaja, kes osutab teenuseid Eestis ja kelle tegevusloa on välisriigi finantsjärelevalve asutus peatanud või kehtetuks tunnistanud, ei või Eestis edasi tegutseda ega teenuseid osutada.

(3) Kui välisriigi krediidiandja või -vahendaja, kes osutab teenuseid Eestis, rikub käesolevas seaduses või muudes õigusaktides sätestatud nõudeid, võib Finantsinspektsioon rakendada rikkumise lõpetamiseks käesolevas seaduses sätestatud meetmeid ja sanktsioone või tunnistada filiaali asutamise loa kehtetuks.

§ 84. Järelevalve Eestis filiaali asutanud või Eestis piiriüleselt teenuseid osutava lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja tegevuse üle

(1) Finantsinspektsioon teostab järelevalvet Eestis filiaali asutanud või Eestis piiriüleselt teenuseid osutava lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja tegevuse üle käesoleva seaduse §-des 38, 40, 47, 49–51, 77 ja 78, reklaamiseaduse §-s 29 ning tarbijakaitseaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud nõuete täitmise järgimiseks.

(2) Finantsinspektsioon võib lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendajalt, kes on Eestis asutanud filiaali või kes osutab Eestis teenuseid piiriüleselt, nõuda käesoleva seaduse §-des 38, 40, 47, 49–51, 77 ja 78, reklaamiseaduse §-s 29 ning tarbijakaitseaduse 3. peatüki 2. jaos sätestatud nõuete rikkumise lõpetamist või lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendajalt, kes on asutanud Eestis filiaali, tarbijavahelduse lahendamisel koostöö tegemist.

(3) Kui asjaomane lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja ei lõpeta rikkumist, võib Finantsinspektsioon tarbijate, võlausaldajate ning avaliku huvi kaitse eesmärgil rakendada lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja suhtes seaduses sätestatud meetmeid rikkumise lõpetamiseks, teavitades kasutusele võetud meetmetest lepinguriigi finantsjärelevalve asutust.

(4) Kui lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja jätkab seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud nõuete rikkumist hoolimata Finantsinspektsiooni rakendatud meetmetest, võib Finantsinspektsioon

pärast lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse teavitamist kohaldada käesolevas seaduses sätestatud meetmeid edasise rikkumise vältimiseks või selle eest karistada ning vajaduse korral tõkestada asjaomase hüpoteekkrediidivahendaja edasised tehingud Eestis. Finantsinspeksioon võib rikkumise lõpetamiseks keelata oma ettekirjutusega lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja Eestis tegutsemise või teenuste osutamise piiriülevalt.

(5) Finantsinspeksioon teavitab käesoleva paragrahvi lõigete 3 ja 4 kohaselt rakendatud meetmetest viivitamata Euroopa Komisjoni.

(6) Kui lepinguriigi finantsjärelevalve asutus ei ole nõus Finantsinspeksiooni rakendatud meetmetega, võib ta pöörduda Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse poole ja paluda abi vastavalt Finantsinspeksiooni seaduse § 46²lõikele 5.

(7) Kui Finantsinspeksioonil on ilmselge ja tõendatav alus, et lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja, kes on Eestis asutanud filiaali või kes osutab Eestis teenuseid piiriülevalt, ei täida õigusaktidest tulenevaid kohustusi, millele ei ole osutatud käesoleva paragrahvi lõikes 1, teatab ta tuvastatud asjaoludest lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele, kes võtab tarvitusele lepinguriigi õigusaktist tulenevad meetmed.

(8) Kui lepinguriigi finantsjärelevalve asutus ei võta ühe kuu jooksul rikkumisest teadasaamisest arvates selle peatamiseks meetmeid tarvitusele või kui rakendatud meetmed ei ole piisavad ning lepinguriigi hüpoteekkrediidivahendaja jätkab õigusaktides sätestatud nõuete rikkumist ja see kahjustab ilmselgelt tarbijate huve või turgude nõuetekohast toimimist, peab Finantsinspeksioon rakendama pärast lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse teavitamist meetmeid, mida on vaja tarbijate kaitsmiseks ja turgude nõuetekohase toimimise tagamiseks, sealhulgas takistades nõudeid rikkuvale hüpoteekkrediidivahendajal algatamast uusi tehinguid Eestis ja teavitades rakendatud meetmetest Euroopa Komisjoni ja Euroopa Pangandusjärelevalve Asutust.

(9) Käesoleva paragrahvi lõikes 8 nimetatud juhul võib Finantsinspeksioon pöörduda Euroopa Pangandusjärelevalve Asutuse poole ja paluda abi vastavalt Finantsinspeksiooni seaduse § 46²lõikele 5.

§ 85. Menetlusosalise õigused ja kohustused järelevalvemenetluses

(1) Finantsinspeksioon selgitab vajaduse korral menetlusosalisele tema õigusi ja kohustusi järelevalvemenetluses.

(2) Menetlusosalisel on õigus tutvuda Finantsinspeksiooni poolt tema kohta kogutud andmetega ning teha neist koopiaid ja väljavõtteid. Finantsinspeksioonil on õigus keelduda menetlusosalisele andmete väljastamisest, kui see kahjustab või võib kahjustada kolmanda isiku õigustatud huve või andmetega tutvumine takistab järelevalve eesmärkide saavutamist või ohustab tõe väljaselgitamist kriminaalmenetluses.

(3) Menetlusosalisel on õigus esitada järelevalvemenetluses Finantsinspeksiooni kaudu tunnistajale küsimusi. Finantsinspeksioonil on õigus põhjendatult keelduda küsimuste tunnistajale edastamisest küsimuste asjasse puutumatusel korral või tunnistaja õiguste või huvide rikkumise vältimiseks.

(4) Kui menetlusosaline jätab haldusmenetluses Finantsinspeksiooni kutsel seadusliku takistuseta ilmumata, võib Finantsinspeksioon kohaldada menetlusosalise suhtes sunniraha.

§ 86. Finantsinspeksiooni õigused informatsiooni saamisel

(1) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus nõuda tasuta teavet, dokumente ja suulisi või kirjalikke selgitusi järelevalve teostamisel tähtsust omavate asjaolude kohta järgmistelt isikutelt:

- 1) krediidiandja või -vahendaja juht ja töötaja, sealhulgas välisriigi krediidiandja või -vahendaja filiaali juhataja ja töötaja;
- 2) krediidiandjaga või -vahendajaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu juht ja töötaja;
- 3) krediidiandja või -vahendaja aktsionär või osanik;
- 4) kolmas isik, üksnes põhjendatud vajaduse korral;
- 5) krediidiandja või -vahendaja likvideerija või pankrotihaldur;
- 6) riigiasutuse, kohaliku omavalitsuse üksuse asutuse, riikliku põhiregistri, riikliku registri ning riigi andmekogu vastutava ja volitatud töötaja esindaja.

(2) Järelevalvetegevuse eesmärgil on Finantsinspeksioonil õigus:

- 1) teostada krediidiandjaga või -vahendajaga samasse konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute kohapealset kontrolli Finantsinspeksioonile edastatud informatsiooni kontrollimiseks ning nõuda järelevalve teostamiseks vajalike andmete ja dokumentide esitamist;
- 2) nõuda krediidiandjalt või -vahendajalt kõiki andmeid, mis on vajalikud vara hoidmise nõuete täitmise kontrollimiseks;
- 3) saada informatsiooni krediidiandja või -vahendaja siseaudiitorilt ja audiitorilt ning teha nendega koostööd.

(3) Vajaduse korral võib Finantsinspeksioon kohustada isikut ilmuma selgituste andmiseks Finantsinspeksiooni määratud ajal Finantsinspeksiooni ametiruumidesse.

(4) Järelevalve teostamise eesmärgil on Finantsinspeksioonil õigus saada krediidiandja või -vahendajaga seotud teavet kolmandalt isikult ilma teabe edastamisest krediidiandjat või -vahendajat teavitamata. Kolmas isik ei või teabe edastamisest krediidiandjat või -vahendajat teavitada.

(5) Vajaduse korral võib Finantsinspeksioon teha korralduse, milles ta määrab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe andmiseks või lõigetes 2 ja 3 sätestatud toimingute tegemiseks tähtaja.

(6) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus saada krediidiandjalt pangasaladust sisaldavaid andmeid krediidiandja ja -vahendaja ning nende tarbijate kohta, samuti kolmanda isiku kohta, kellele on edasi antud krediidiandja või -vahendaja ülesanded.

§ 87. Kohapealne kontroll

(1) Finantsinspeksioonil on järelevalve teostamiseks õigus teha kohapealset kontrolli käesolevas seaduses sätestatud järelevalve ulatuses.

(2) Kohapealne kontroll tehakse, kui:

- 1) on vaja kontrollida esitatud andmeid;
- 2) Finantsinspeksioonil on kahtlus, et on rikutud käesolevas seaduses või muudes Finantsinspeksiooni seaduse § 2 lõikes 1 nimetatud õigusaktides või nende alusel sätestatud;
- 3) see on lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse taotluse alusel vajalik;
- 4) see on vajalik muude järelevalveülesannete täitmiseks.

(3) Finantsinspeksioon annab kohapealse kontrolli tegemiseks korralduse, kuhu märgitakse kontrolli eesmärk, ulatus, perioodi pikkus ning kontrollimise aeg. Korraldus toimetatakse kontrollitavale kätte hiljemalt kolm tööpäeva enne kohapealse kontrolli algust, välja arvatud juhul, kui korraldusest etteteatamine ohustaks kontrolli eesmärgi saavutamist. Kohapealset kontrolli teeb Finantsinspeksiooni volitatud töötaja (edaspidi käesolevas peatükis *kontrollija*), kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(4) Kohapealse kontrollimise käigus on kontrollijal õigus:

- 1) siseneda kõikidesse ruumidesse ja võtta oma valdusse andmeid, järgides seejuures kõiki kontrollitava suhtes kehtivaid turvaeeskirju;
- 2) nõuda tööks vajalike tingimuste tagamist ja kasutada eraldi ruumi;
- 3) piiranguteta uurida järelevalve teostamisel vajalikke dokumente ja andmekandjaid, teha nendest väljavõtteid, ärakirju ja koopiaid ning jälgida tööprotsesse;
- 4) saada kontrollitava juhtidelt ja töötajatelt suulisi ja kirjalikke selgitusi, mida vajaduse korral või selgituste andja nõudmisel protokollitakse.

(5) Kontrollitava juhatus on kohustatud määrama kompetentse esindaja, kelle juuresolekul kontrollimine toimub ning kes esitab kontrollijale tema ülesannete täitmiseks vajalikke dokumente ja muud teavet, kaasa arvatud audiitori järeldusotsused kontrollitava aruannete kohta ja audiitori muud asjakohased raportid, ning annab nende kohta vajalikke selgitusi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktis 3 nimetatud juhul võib Finantsinspeksioon volitada kohapealset kontrolli tegema teise lepinguriigi finantsjärelevalve asutuse või tema nimetatud audiitori või eksperdi.

(7) Päritolulepinguriik võib teha kohapealset kontrolli lepinguriigi sellise krediidiandja tegevuse üle, kes pakub tarbijakrediiti või hüpoteegiga tagatud tarbijakrediiti, ning krediidivahendaja Eestis asutatud filiaali tegevuse üle, teavitades sellest eelnevalt Finantsinspeksiooni.

§ 88. Kohapealse kontrolli akt

(1) Kontrollija on kohustatud koostama kohapealse kontrollimise tulemuste kohta kahe kuu jooksul pärast kontrolli lõppemist akti, mille Finantsinspeksioon toimetab kontrollitavale viivitamata kätte.

(2) Kontrollitaval on õigus ühe kuu jooksul akti kättetoimetamisest arvates esitada kirjalikke selgitusi.

(3) Pärast kontrollitava kirjalike selgituste läbivaatamist, kuid hiljemalt neli kuud pärast kohapealse kontrolli lõppemist koostab Finantsinspeksioon lõpliku akti, mis toimetatakse kontrollitavale kätte.

(4) Kontrollitaval on õigus lisada aktile kirjalik eriarvamus.

(5) Kui pärast kohapealset kontrolli või kontrollitava kirjalike selgituste andmist selguvad täiendavad asjaolud või Finantsinspeksioon saab lisainformatsiooni, võib Finantsinspeksioon akti või käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud lõpliku akti koostamise tähtaega pikendada kuni kahe kuu võrra, tehes akti või lõpliku akti koostamise uue tähtaja kontrollitavale viivitamata teatavaks ning näidates esialgse tähtaja pikendamise põhjuse.

§ 89. Ekspertiis ja erakorraline audiitorkontroll järelevamenetluses

(1) Finantsinspeksioon võib järelevamenetluses eriteadmisi nõudvate tähtsust omavate asjaolude selgitamiseks menetlusse kaasata eksperdi.

(2) Finantsinspeksioonil on õigus nõuda erakorralist audiitorkontrolli, kui:

- 1) on põhjendatud kahtlus, et Finantsinspeksioonile või avalikkusele esitatud aruanded või teave on eksitavad või tegelikkusele mittevastavad;
- 2) on tehtud tehinguid, mille tulemusel võidakse tekitada või on tekitatud krediidiandjale või -vahendajale, krediidiandja või -vahendaja konsolideerimisgruppi kuuluvale äriühingule või klientidele olulist kahju;
- 3) järelevamenetluses vajab täiendavat selgitamist krediidiandja või -vahendaja või krediidiandja või -vahendaja konsolideerimisgruppi kuuluva äriühingu finantsseisundiga seotud muu oluline küsimus.

(3) Finantsinspeksioon kaasab eksperdi või erakorraliseks audiitorkontrolliks audiitori omal algatusel või menetlusosalise taotlusel. Eksperdi või audiitori nimi ja tema kaasamise põhjus tehakse menetlusosalisele teatavaks enne eksperdi või audiitori kaasamist, välja arvatud juhul, kui asja on vaja menetleda kiiresti või kui teavitamine võib takistada ekspertiisi või erakorralise audiitorkontrolli eesmärgi saavutamist.

(4) Kui ekspert või erakorralist audiitorkontrolli teostav audiitor teeb kindlaks järelevamenetluses tähtsust omavaid asjaolusid, mille selgitamist ei olnud Finantsinspeksioon talle otseselt ülesandeks teinud, esitab ta oma arvamuse või hinnangu ka nende asjaolude kohta.

(5) Eksperdil ja erakorralist audiitorkontrolli tegeval audiitoril on õigus kasutada käesoleva seaduse § 87 lõikes 4 sätestatud õigusi üksnes temale antud ülesannete täitmise eesmärgil ning teha ettepanekuid Finantsinspeksioonile ja menetlusosalisele täiendavate andmete ja dokumentide esitamiseks. Ekspert ja erakorralist audiitorkontrolli tegev audiitor võivad kasutada käesoleva seaduse § 87 lõikes 4 sätestatud õigust üksnes kontrollitava loal või tema juuresolekul. Ekspert on kohustatud hoidma saladuses avalikustamisele mittekuuluvat teavet, mis sai talle teatavaks seoses käesolevas paragrahvis nimetatud ülesannete täitmisega.

(6) Ekspertiisi või erakorralise audiitorkontrolli kulud katab Finantsinspeksioon. Kui ekspert või audiitor kaasatakse menetlusosalise taotlusel, tasub ekspertiisi või erakorralise audiitorkontrolli kulud menetlusosaline.

§ 90. Ettekirjutus

(1) Finantsinspeksioonil on õigus teha ettekirjutus, kui:

- 1) järelevahtule tulemusel on avastatud käesoleva seaduse, Finantsinspeksiooni seaduse §-s 2 nimetatud seaduste või muude krediidiandjate või -vahendajate tegevust reguleerivate õigusaktide või nende alusel kehtestatud õigusaktide nõuete rikkumine;
- 2) on vaja ära hoida käesoleva lõike punktis 1 nimetatud õigusrikkumine;
- 3) krediidiandja või -vahendaja võetud riskid on oluliselt suurenenud või esineb muid tema tegevust, kliente või finantssektori kui terviku huve või usaldusväärset ohustavaid või ohustada võivaid asjaolusid;
- 4) see on vajalik klientide huvide kaitseks või finantssektori läbipaistvuse tagamiseks.

(2) Ettekirjutuse saaja peab pärast selle teatavastegemist viivitamata asuma ettekirjutust täitma.

(3) Kaebuse esitamine ja menetlemine ei peata ettekirjutuse täitmist, kui Finantsinspeksioon ei ole ette näinud teisiti.

§ 91. Õigused ettekirjutuse tegemisel

(1) Finantsinspeksioonil on õigus ettekirjutusega:

- 1) keelata tehingute või toimingute tegemine või piirata nende mahtu;
- 2) käesoleva seaduse või Finantsinspeksiooni seaduse §-s 2 nimetatud seaduste ja nende alusel kehtestatud õigusaktide nõuete olulise rikkumise korral nõuda krediidiandja või -vahendaja majandustegevuse peatamist;
- 3) keelata osaliselt või täielikult krediidiandja või -vahendaja kasumist väljamaksete tegemine;
- 4) nõuda krediidiandja või -vahendaja tegevuskulude piiramist;
- 5) nõuda krediidiandja või -vahendaja sise-eeskirja muutmist;
- 6) nõuda krediidiandja või -vahendaja juhi tagasikutsumist;
- 7) teha krediidiandja või -vahendaja üldkoosolekule ettepanek krediidiandja või -vahendaja audiitori vahetamiseks;
- 8) nõuda krediidiandja või -vahendaja töötaja töölt kõrvaldamist;
- 9) teha ettepanek muuta või täiendada krediidiandja või -vahendaja organisatsiooni struktuuri;
- 10) nõuda krediidiandja poolt kredidivahendajale antud teenuse osutamise õiguse tagasivõtmist;
- 11) nõuda välisriigis tegutsevalt kredidivahendajalt välisriigis kehtivate õigusaktide nõuete rikkumise lõpetamist;
- 12) keelata lepinguriigi krediidiandjal või -vahendajal Eestis või Eesti krediidiandjal või -vahendajal lepinguriigis tegutsemine või teenuste osutamine piiriülel;e
- 13) nõuda kredidivahendaja filiaali poolt osutatavate teenuste vastavusse viimist käesolevas seaduses sätestatud nõuetega;
- 14) nõuda krediidiandja või -vahendaja sellise tegevuse või tegevusetuse viivitamata lõpetamist, millega kahjustatakse tarbijate kollektiivseid huve, või sellisest tegevusest hoidumist;

15) esitada muid nõudmisi käesoleva seaduse või Finantsinspektsiooni seaduse §-s 2 nimetatud seaduste ja nende alusel kehtestatud õigusaktide täitmiseks.

(2) Lisaks käesoleva seaduse §-s 95 sätestatud võib Finantsinspektsiooni ettekirjutuse täitmata jätmise korral rakendada muid käesolevas seaduses ettenähtud meetmeid, sealhulgas:

- 1) tunnistada kehtetuks krediidiandja või -vahendaja tegevusloa;
- 2) tunnistada kehtetuks filiaali asutamise loa;
- 3) nõuda krediidiandja või -vahendaja juhi tagasikutsumist kohtu poolt;
- 4) pöörduda Eesti Vabariigi nimel hagiga kohtusse ning nõuda krediidiandjalt või -vahendajalt tarbijate kollektiivseid huve ebamõistlikult kahjustavate tüüptingimuste või ebaausate kauplemisvõtete kasutamise või tarbijate õigusi rikkuva muu tegevuse lõpetamist.

(3) Finantsinspektsioon teeb hüpoteekkrediidivahendajale käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 2 ning käesoleva seaduse §-des 95–103 nimetatud meetmete rakendamise või ettekirjutuse tegemise viivitamata teatavaks Euroopa Komisjonile ja hüpoteekkrediidivahendaja lepinguriigi finantsjärelevalve asutusele.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 1 sätestatud ettekirjutuse tegemise hüpoteekkrediidivahendajale teeb Finantsinspektsioon viivitamata teatavaks Euroopa Pangandusjärelevalve Asutusele.

§ 92. Õigus juhtimisorganite kokkukutsumiseks ja koosolekul osalemiseks

(1) Krediidiandja või -vahendaja juhatus peab üldkoosoleku ja nõukogu koosoleku toimumisest teavitama Finantsinspektsiooni vähemalt kaks nädalat ette. Erakorralise üldkoosoleku toimumisest peab võimaluse korral teavitama vähemalt üks nädal ette.

(2) Finantsinspektsioonil on õigus teha ettekirjutus:

- 1) krediidiandja või -vahendaja juhatuse, nõukogu või üldkoosoleku kokkukutsumiseks;
- 2) Finantsinspektsiooni arvamuse kohaselt vajaliku küsimuse võtmiseks juhatuse, nõukogu või üldkoosoleku päevakorda.

(3) Finantsinspektsioonil on õigus saata koosolekule oma esindajad, kellel on õigus esitada seisukohti ja teha ettepanekuid ning nõuda nende kandmist koosoleku protokollile.

§ 93. Juhtimisorgani otsuse kehtetuks tunnistamine Finantsinspektsiooni taotlusel

Krediidiandja või -vahendaja asukohajärgne kohus võib Finantsinspektsiooni avalduse alusel tunnistada kehtetuks seadusega, selle alusel välja antud õigusaktiga või krediidiandja või -vahendaja põhikirjaga vastuolus oleva üldkoosoleku, nõukogu või juhatuse otsuse, kui avaldus on esitatud kolme kuu jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

§ 94. Finantsinspektsiooni informeerimise kohustus

(1) Krediidiandja või -vahendaja on kohustatud viivitamata informeerima Finantsinspektsiooni kõigi andmete ja asjaolude muutumisest, mis olid aluseks krediidiandja või -vahendaja tegevusloa andmise otsustamisel, ning esitama järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) krediidiandja või -vahendaja ärinime, aadressi või kontaktandmete muutumise korral ärinimi, asukoha aadress ja kontaktandmed;
- 2) põhikirja muutumise korral põhikirja muudatused ja muudetud tekst;
- 3) sise-eeskirjaga kindlaks määratud korra või reeglite muutumise korral muudetud sise-eeskiri;
- 4) juhtide vahetumise korral käesoleva seaduse § 41 lõikes 1 nimetatud andmed;
- 5) audiitori vahetumise korral käesoleva seaduse § 41 lõikes 3 nimetatud andmed;
- 6) asjaolud, mis mõjutavad või võivad oluliselt mõjutada krediidiandja või -vahendaja finantsseisundit;
- 7) muu informatsioon, kui see on ette nähtud käesolevas seaduses.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud krediidiandja või -vahendaja ärinime või asukoha aadressi ja kontaktandmete muutumisest teavitab krediidiandja või -vahendaja Finantsinspektsiooni viivitamata kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

(3) Krediidiandja või -vahendaja peab Finantsinspektsiooni nõudmisel viivitamata avalikustama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud andmed ja dokumendid, välja arvatud selle punktides 3 ja 6 nimetatud.

§ 95. Sunniraha

(1) Finantsinspektsioon võib käesoleva seaduse alusel tehtud Finantsinspektsiooni ettekirjutuse või muu haldusakti täitmata jätmise korral rakendada sunniraha asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud korras.

(2) Haldusakti täitmata jätmise või ebakohase täitmise korral on sunniraha ülemmäär:

- 1) juriidilisele isikule ühel korral kuni 3200 eurot ning kokku kuni 52 000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks;
- 2) füüsilisele isikule ühel korral kuni 1200 eurot ning kokku kuni 6000 eurot ühe ja sama kohustuse täitmisele sundimiseks.

14. peatükk

Vastutus

§ 96. Teabe esitamata jätmine

(1) Järelevalveks vajalike aruannete, dokumentide, selgituse või muu teabe esitamisest keeldumise või mitteõigeaegse esitamise või ebaõige või puuduliku teabe esitamise või avalikustamise kohustuse rikkumise eest või andmete esitamise eest sellisel kujul, mis ei võimalda järelevalve teostamist, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 97. Olulise osaluse omandamise korra rikkumine

(1) Käesoleva seaduse kohaselt Finantsinspeksioonile eelnevalt teatamata või käesoleva seaduse §-s 34 nimetatud ettekirjutuse vastaselt krediidiandjas või -vahendajas osaluse omandamise, selle võõrandamise või krediidiandja või -vahendaja kontrollitavaks äriühinguks muutmise eest, samuti Finantsinspeksiooni ettekirjutuse vastaselt krediidiandjas või -vahendajas hääleõiguse või muude kontrolli võimaldavate õiguste teostamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 98. Sisekontrollile või sise-eeskirjale kehtestatud nõuete rikkumine

(1) Krediidiandja või -vahendaja poolt käesolevas seaduses sisekontrollile või sise-eeskirjale kehtestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 99. Tarbija krediidivõimelisuse hindamise kohustuse rikkumine

(1) Krediidiandja või -vahendaja poolt käesoleva seaduse §-s 49 või 50 sätestatud tarbija krediidivõimelisuse hindamisega seotud kohustuse rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 100. Krediidiandja või -vahendaja tegevuse edasiandmise nõuete rikkumine

(1) Krediidiandja või -vahendaja tegevuse edasiandmise kohta käesoleva seaduse §-s 46 sätestatud nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 101. Tarbija andmete saladuses hoidmise kohustuse rikkumine

(1) Krediidiandja või -vahendaja aktsionäri, osaniku, juhi, töötaja või krediidiandja või -vahendaja huvides tegutseva muu isiku poolt tarbija andmete ebaseadusliku avaldamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 102. Vara hoidmise nõude rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 55 sätestatud tarbija vara hoidmise nõude rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 103. Välisriigi krediidiandja või -vahendaja tegevuse nõuete rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 74, 77 või 78 välisriigi krediidiandja või -vahendaja tegevuse suhtes kehtestatud nõuete rikkumise eest, sealhulgas Finantsinspektsiooni teavitamata Eestis krediidi andmise või krediidi vahendamise eest, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 104. Menetlus

Käesolevas peatükis sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on Finantsinspektsioon.

15. peatükk Rakendussätted

1. jagu Üleminekusätted

§ 105. Tegevuse koosõlla viimine käesoleva seaduse nõuetega

(1) Krediidiandja või -vahendaja, kes on asutatud ja tegutsenud enne käesoleva seaduse jõustumist, peab taotlema Finantsinspektsioonilt tegevusluba ning viima oma tegevuse ja dokumendid käesolevas seaduses sätestatuga vastavusse 2016. aasta 21. märtsiks.

(2) Otsuse sellisele krediidiandjale või -vahendajale tegevusloa andmise või sellest keeldumise kohta teeb Finantsinspektsioon kuue kuu jooksul kõigi vajalike nõuetekohaste andmete ja dokumentide saamisest ning nõuete täitmisest arvates, kuid mitte hiljem kui kaheksa kuu möödumisel tegevusloa taotluse saamisest arvates.

(3) Kui krediidiandja või -vahendaja on esitanud vastavalt käesolevale seadusele tegevusloa taotluse enne 2016. aasta 1. jaanuari ja käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtjaks ei ole Finantsinspektsioon otsustanud tegevusloa andmist või sellest keeldumist, ei loeta krediidiandja või -vahendaja tegevust tegevusloata tegevuseks karistusseadustiku tähenduses. Sellisel juhul ei ole krediidiandjal või -vahendajal lubatud alates 2016. aasta 21. märtsist kuni tegevusloa andmise või sellest keeldumise otsustamiseni sõlmida või vahendada uusi krediidilepinguid.

(4) Käesolevas seaduses krediidiandja või -vahendaja poolt krediidi andmisele või krediidi vahendamisele sätestatud nõudeid ei kohaldata krediidilepingute suhtes, mis on sõlmitud enne krediidiandjale või -vahendajale tegevusloa andmist. Kui krediidiandja või -vahendaja annab või vahendab krediiti, sealhulgas annab krediidi krediidisaaaja käsutusse, lepingu alusel, mis on sõlmitud enne krediidiandjale või -vahendajale tegevusloa andmist, kohaldatakse krediidi andmisele või krediidi vahendamisele ja sellega seotud toimingutele või asjaoludele alates krediidiandjale või -vahendajale tegevusloa andmisest või hiljemalt 2016. aasta 21. märtsist käesolevas seaduses sätestatud.

(5) Krediidiandja või -vahendaja, kes on asutatud ja tegutsenud enne käesoleva seaduse jõustumist ja kes alates 2016. aasta 21. märtsist ei anna ega vahenda krediiti, ei pea taotlema Finantsinspektsioonilt tegevusluba. Krediidilepingule, mille käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud krediidiandja või -vahendaja on sõlminud enne 2016. aasta 21. märtsi, ei kohaldata käesolevas seaduses sätestatud.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

§ 105¹. Finantsinspektsiooni teavitamine krediidiandja või -vahendaja tegutsemisest

Käesoleva seaduse § 2 lõike 8 alusel tegutsemisõigust omav krediidiandja või -vahendaja, kes tegutseb 2016. aasta 21. märtsil, peab teavitama Finantsinspektsiooni oma tegutsemisest viivitamata ja esitama käesoleva seaduse § 20 lõike 1¹teises lauses nimetatud teabe.

[RT I, 11.03.2016, 1- jõust. 21.03.2016]

2. jagu

Seaduste muutmine

§ 106.–§ 113.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 114. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 40 lõige 5 ning §-d 51–53 ja 66–78 jõustuvad 2016. aasta 21. märtsil.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/17/EL elamukinnisvaraga seotud tarbijakrediidilepingute kohta ning millega muudetakse direktiive 2008/48/EÜ ja 2013/36/EL ja määrust (EL) nr 1093/2010 (ELT L 60, 28.02.2014, lk 34–85).